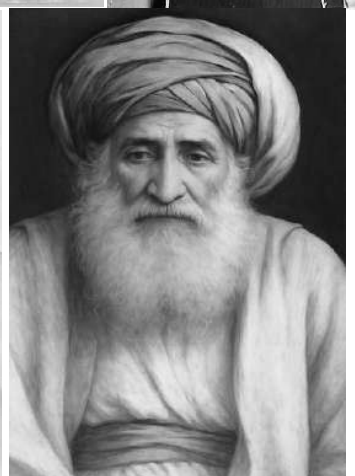
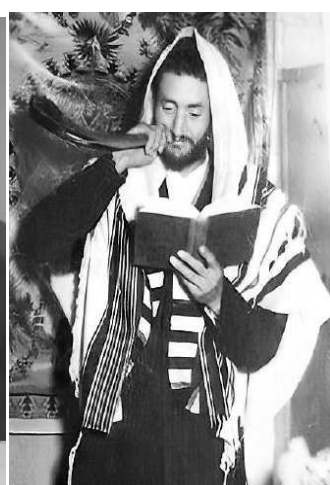

פניני הצדיקים

נעדרונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי

03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב יעקב ישראל טברסקי זצ"ל – נולד בשנת ה'תקנ"ד (1794). לאחר נישואיו התגורר בעיר לאדי ובשנת ה'תקע"ג (1813) עבר עם חמיו לליובאוויטש. בשנת ה'תקצ"ד (1834) התיישב בעיר הורניסטייפול וכיהן כאדמו"ר מגיד מישרים. במשך כל כהונתו במשך עשרים ושש שנים הפך את העיר למרכז חסידי גדול ואלפים נהרו אליו. בשנת ה'תרכ"א (1860) עבר לעיר צ'רקס ובה התפרסם כאיש קדוש ובעל מופת. בעל **רוח-הקודש**. הושיע רבים מצרתם. עסק בתיקון של נפטרים. נפטר ב-י"ג אלול ה'תרל"ו (1876). חי כ-80 שנים.

אביו: ר' מרדכי מצ'רנוביל. **אמו:** מרת שרה (בתו של ר' אהרן הגדול מקרלין). **אשתו:** מרת דבורה לאה (בתו של האדמו"ר האמצעי מחב"ד רבי דב בר שניאורסון, נישא בגיל 16). **ילדיו:** כל בניו נפטרו בצעירותם ונותרו לו בנותיו: שרה פריידא (נישאה לר' מנחם נחום שניאורסון מנעזין), אדל, שטערנא פייגא רחל (נישאה לר' משולם זושא אוירבך מטלומשט), שרה בתיה (נישאה לר' אהרן משה שניאורסון ובזיווג שני נישאה לר' מאיר אלתר הלוי שפירא רב בלובני ובפולטובה), פייגא (נישאה לר' אליהו יוסף רבינוביץ מליניץ-באפלו), חנה חייטשע (נישאה לר' מרדכי מסלחוב זאלקוב), חנה (נישאה לר' יוסף יצחק שניאורסון מאוורוושט). **ספרו:** עמק התפילה.

בין שני הגיסים הרה"ק רבי יעקב ישראל והרה"ק ה'צמח צדק' מליובאוויטש שהיו שניהם חתנים של הרה"ק רבי דוב בער (האמצעי) מליובאוויטש, ואף למדו שנים רבות חברותא התעורר ויכוח בדין של שוחט שהעבירוהו בית דין מהשחיטה, עקב עבירה שעבר. וטענת הצדיק להשיבו לתפקידו הראשון, **כי השוחט עצמו היה אצלו, והוא התבונן על פניו, ואין נראה על מצחו שום רושם של עבירה.** השיב לו ה'צמח צדק', שהרושם במצחו נמחה בדמעות של תשובה, ואעפ"כ, כיוון שהייתה גביית עדות בבי"ד על מעשה העבירה, אין לו לדין אלא מה שעיני ראות, ולכן, ע"פ דין שחיטתו אסורה. **וה'צמח צדק' הפליא בכח הראייה של גיסו ר' יעקב ישראל, שעל מצח של אדם יכול לראות את פגמיו.**

פעם אירע שנחלש רבינו מאוד ונפל למשכב. **והוחמר מצבו, עד שהרופאים התיאשו מחייו.** יום אחד לפנות בוקר התרומם הרב הקדוש מעל משכבו, ואמר **שכבר הבריא ושב לאיתנו.** הוא פנה לנכדו, הרב הקדוש ר' מרדכי דב מהורנסטייפל ואמר: "מקור כל המחלות הוא, שיש בתורה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, והוא מכון כנגד קומת האדם, שנברא ברמ"ח איברים ושס"ה גידים גשמיים, ובעשות האדם אחת מרמ"ח מצוות עשה - אזי ממשיך חיות מהמצווה אל האיבר הפרטי המתייחס לאותה מצווה. וכן, אם ישב ולא עבר עברה שנזדמנה לו, נמשך חיות רוחני אל הגיד הגשמי, המתייחס לאותה מצוות ל"ת. ואם חס ושלום פוגם באיזה מצוות לא תעשה, או שנתרשל מאיזו מצוות עשה, מסתלקת החיות מהאיבר או מהגיד המיוחס נגד אותה מצווה, ומזה באה המחלה. בכדי להתרפאות ולהחזיר החיות לאיבר, צריך לעלות אל מקור המחלה ולתקן המצווה שפגם בה, ואז יתרפא האיבר."

"ולפגמים כאלו לא שייך לרופא לרפאות, כי מה שניתן לרופא רשות להפאות זהו דווקא במחלות הבאים לאדם עבור שפגם בדבר הרשות. רק מחלות כאלו יכול הרופא לרפאות. וזהו מדויק בלשון חז"ל (ברכות ז). שאמר 'מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות', היינו שיכול לרפאות רק אלו המחלות שבאים מפגמים בדברי הרשות". וסיים הרב הקדוש מטשרקאס ואמר: "התחלתי להתבונן במעשי שמא פגמתי באחת מהמצוות וממנה באה המחלה, ולא מצאתי שום פגם. עד שחשבתי, שאפשר שהמחלה באה מזה שלאחרונה מרוב טרדותי, התמעט קצת לימוד הנגלה, ותיכף קיבלתי על עצמי לתקן הדבר ולהרבות בלימוד הנגלה, ומזה החלמתי כבראשונה". (ילקוט מאורי אור, עמי נ"ט)

כשנסע רבינו להארנסטייפל לנישואי הנינה בתו הבכירה של נכדו החביב הרה"ק ר' מרדכי דב מהארניסטייפל, הוא הפליג אז בספינה בלוי קהל רב, באמצע הדרך יצא לפתע מחדרו אל הקהל שהיה שם ושאל "מי מכם זוכרים את פלוני בן פלוני", רבים השיבו **בוודאי זוכרים אנו אותו, הלא שבק חיים לפני שנים אחדות,** הוסיף כמדבר לעצמו: "לא מצא לו מקום אחר לבוא אליי, כי אם דווקא פה על פני המים". אימה גדולה נפלה על הקהל בהבינו, שמתעסק עתה בתיקון נשמה מעלמא דקשוט, חזר ושאל: "יהודי כשר היה?", השיבו: "בוודאי כשר היה, אחד משלנו היה". מיד שב הרבי על עקבותיו וירד בדומיה אל ירכתי הספינה.

עם שחר הגיעו לחוף, שמה ציפו לבואם אלפי יהודים, שהתאספו מכל הסביבה להקביל את פני הצדיק ולהשתתף בשמחתו, בתוכם היו כמה וכמה עגלונים שישבו על גבי מרכבות וכרכרות, שנקשרו לסוסים משובחים וכל אחד מהם חפץ לזכות באושר הגדול להסיע את הרבי, רבינו צוק"ל בחר בעגלון פשוט ותמים, ותוך כדי נסיעה הגיד לו שמבקש ממנו ליתן לו אחד מסוסיו במתנה, כשאצבעו מורה על הסוס החרוץ ביותר מן הרתומים לעגלה, היהודי השתומם ונדהם מן המשאלה המוזרה הזאת, **איככה ימסור לרבי את הסוס, שמשרתו באמונה ומושך בעגלה יותר טוב מכל הסוסים האחרים שלו, הרי בלעדיו יישאר חדל אונים ועלול לקפח את פרנסתו?** החריש העגלון ולא השיב דבר.

בינתיים נעצר לפוש קמעא סמוך לביתו, שנמצא על אם הדרך, אמר לו הרבי: "נרדה נא ונבוא בצל קורתך", נכנסו לביתו **והתחיל לדבר עמו על אותו נפטר פלוני ששאל אודותיו אמש מפי החסידים,** נזכר העגלון, שהיה זה שותפו לעבודה, וכי נשאר חייב לו סכום כסף, שלא הספיק לפרוע, לבקשת הרבי חיפש ומצא בבית שטר חוב בחתימת המנוח על סכום זה, מיד ביקש מן העגלון: "תנה לי במתנה" וכיוון שנעתר לו קרעו לגזרים. באותו רגע נשמע מבחוץ קול רעש, כשיצאו, ראו, כי הסוס מוטל ללא רוח חיים, עיניו של העגלון חשכו: בשל מה באה עליו הצרה הזאת? אולם הרבי פייסו בדברי נחומים: "בגלל הסכום שנשאר חייב לך, לא מצאה הנפש מנוח ונאלץ להתגלגל ולעבוד אותך בנאמנות, למשוך בעגלה, עכשיו שוויתרת על השטר בא על תיקונו"... והוסיף **שבשכר זאת יברכו באריכות ימים, ואכן חי העגלון מאה ושמונה שנים!**

עשיר גדול היה החסיד רבי זלמן סוחר העצים, מידי שנה היה רוכש סכום של עצי היער אצל פריצי הסביבה, ושוכר פועלים לכרות את העצים וממלא מהם את מחסניו, ובמשך השנה היה מוכר אותם.

כמידת עושרו של רבי זלמן, כן היתה מידת נדיבותו, תמיד היה ראש וראשון לתרום לכל צורך של צדקה, כמו גם התפרסם ביראתו ויושר דרכיו, וגם אמונתו ודבקותו ברבו הרה"ק מצ'רסק הייתה בכל התמימות. פעם אחת, כשנכנס רבי זלמן אל הרבי, פנה אליו הצדיק ואמר לו: "מה שאלתך ותינתן לך ומה בקשתך ותעש". ענה רבי זלמן: "ברוך ה' לא חסר לי דבר, רק יברך אותי הרבי שאך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי, ולא ימיש ה' את חסדו מאתי". אמר לו הרבי: "אם כן אתן לך 'שמירה', ומיד כתב לו קמע ואמר לו: "קמע זה תענוד בכל ימות השבוע, רק בשבת קודש אינך צריך לזה".

יהודי אחר היה אולי היה מתחיל לשאול שאלות, לשם מה הוא צריך 'שמירה' אם הוא אינו מסתובב במקומות סכנה, וגם ב"ה אינו חולה. אך רבי זלמן באמונתו אינו שואל שאלות, הוא יודע, כי רבינו בעל רוח-הקודש והוא לוקח את הקמע ולובשה מיד. וכך היה דרכו כל הימים, בימות החול הולך הוא עם הקמע, בערב שבת בחצות היום כשהיה הולך לטבול לכבוד שבת קדש היה פושט אותה, ובמוצאי שבת היה לובש אותה שוב.

כעבור מספר שנים, בערב שבת אחת אחר חצות היום, הגיע אליו נוכרי אחד מלקוחותיו הוותיקים, וביקש לקנות כמות של עצים. אצל רבי זלמן היה זמן זה מוקדש להכנות לשבת קודש, והיה מתנתק לגמרי מעסקי חולין. לא רצה רבי זלמן לשנות ממנהגו, ולכן אמר לגוי, כי הוא מצטער אבל כעת אינו יכול למכור לו.

אולם הגוי התעקש כיוון שהוא זקוק לעצים בדחיפות למסיבה, שתיערך היום בערב ואינו יכול להמתין לזמן אחר. אך רבי זלמן בשלו: "בערב שבת אחר חצות אינו מוכר". משהרבה הגוי להפציר בו מאד, אמר לו רבי זלמן: "לך אל מחסן העצים שלי וטול בחינם מה שאתה צריך". הגוי קיבל את ההצעה בשמחה והלך אל המחסן, אך מיד שב וטען, כי השער נעול ואינו יכול להיכנס.

לקח רבי זלמן את צרור המפתחות, והלך לפתוח את המחסן. **תכף כשצעד רבי זלמן פסיעה אחת פנימה, קרה לו אסון נורא, בול עץ נפל עליו מלמעלה ובו במקום מצא את מותו.** בני משפחתו שהיו המומים מפטירתו הפתאומית, שמו עכשיו לב שזה קרא דווקא בזמן שהקמיע לא הייתה עליו, והבינו, כי כל השנים עד עתה היה שמור בזכות הקמיע.

כשפתחו את הקמיע מצאו כתוב בו: "**משביע אני עליכם כל עצי היער, וכל מזיקי היער, שלא תרעו ולא תשחיתו לרבי זלמן המולך כתב זה.**" ויהי הדבר לפלא.

פעם אחת היה רבינו בעיר אחת בשב"ק פרשת ואתחנן, ובאותה עת השתוללה בעיר מגיפה רח"ל והפילה חללים רבים. בליל שב"ק בעת שערך רבינו את שולחנו הטהור, נכנסו נשי העיר בבכיות עצומות על דבר המגיפה, נענה להם רבינו בענוות קדשו: "מה תצעקו אלי, לכו אל אחיי הקדושים, הרה"ק ר' אהרן מצ'רנוביל זיע"א והרה"ק ר' משה מקארסטשוב זיע"א".

אך הם לא נסוגו אחור וצווחו שלא ימחלו לו, אם לא יושיע להם, אזי פתח רבינו את פיו בקדשו ואמר: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, דהיינו שהצדיק מבקש מהש"ת, אתה החילות, **אתה עשית שיחלו האנשים,** בכדי להראות את גודלך ואת ידך החזקה אשר מי א-ל בשמיים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותיך, דהיינו כדי **שלאחר מכן תוכל להושיע ולרפאות אותם.**

ובכן הנני מבקש ממך, אעברה נא ואראה את הארץ, ראה נא שגם ההמון עם שהם בבחינת ארציות, ההר הטוב הזה והלבנון, **גם הם מלאים במידות טובות, על כן עזור להם והעלה רפואה למכתם,** וסיים ואמר: "ויתעבר ה' בי למענכם, **הקב"ה שמע לתפילתי, ועתה לכו לביתכם לחיים ולשלום,**" וכן הוזה, שנעצרה המגיפה.

מסופר באחד מחסידי טשערקאס, שהיה לו בן של"ע ירד מדרך הישר ונעשה רופא. אביו ואמו היה להם עוגמת נפש מבן זה. פעם ביקש האב מבנו שיסע עמו לרבו שיברכהו. וכוונתו היתה שרבו ידבר עמו ויחזירהו למוטב. ר' יעקב ישראל דיבר עמו זמן רב, אך ראה, שאין הדברים נכנסים אל לבו, ולבסוף אמר לו: "**שמע, אם תעשה טובות ליהודים לא יוכלו הגויים לעשות לך רעה.**"

לאחר זמן נהיה רופא אצל הממשלה, ונעשה ממנה לבדוק מי ראוי לשרת בצבא, והיה משחרר כל מי שנתן לו כסף, ויהודי עני היה פוטר בחינם. והגיעה השמועה בבית הממשלה שהוא נוטל שוחד, וכדי לברר העניין שלחו נכרי אחד להיבדק אצלו, **ונתנו לו חמש מאות רובל, ועשו סימנים על הכסף כדי שלא יוכל לשקר.** הרופא בדק את הנכרי, והלה נתן לו את הכסף, ומיד כתב לו פטור מהצבא.

מיד כשיצא האיש, נכנסו השוטרים, ושאלו: "מדוע שחררת אותו?" ויען להם: "אני רופא, ולדעתי אינו יכול לשרת בצבא". שאלו לו: "ומה הם החמש מאות רובל על השולחן?" ויאמר: "שלי הם". **ומיד אסרוהו ואת הכסף נתנו למשמר בבית המשפט כדי להוכיח אשמתו.** המשפט היה צריך להתקיים כעבור ג' חודשים, והסניגור שלו אמר, שאינו רואה דרך איך יוכל להיפטר מעונש קשה, **ולכך צריך שיודה מיד באשמה, ואז אולי יתנו לו רק עונש קל.** הרופא שלח את אשתו מיד לטשערקאס ושתזכיר לרבי, שאמר לו לפני כמה שנים, שאם יעשה טובות ליהודים אף גוי לא יוכל לעשות לו רע. והאשה אמרה זאת לצדיק, והוא ענה ואמר: "אכן אמת הדבר, ולכך הוא ישתחרר ללא שום עונש אי"ה, אך דבר אחד יעשה, **שלא יודה במאומה, ויטען, שהכסף שלו הוא.**"

בבוא האשה חזרה מסרה לו דברי הרבי, והם התלבטו מה לעשות, כי **הסניגור אמר, שאם הוא יכחיש, אזי הוא לא יכול להיות הסניגור שלו, יען הראיות מוכחות הם.** ותאמר האשה לבעלה, הנה הסניגור אומר, שעל ידי שתודה בכל, אולי יתנו לך עונש קל, והרב אומר, שע"י שתכפור בכל ודאי לא תיענש, **ולכך מוטב לעשות כדברי הרבי.** והסניגור עזב אותם. במשפט. טען הרופא, שזה שקר וכזב. ואמר הקטגור, שיש להם ראיה בחרה מהכסף, שעשו עליו סימנים. **והוציא השופט מן התיבה את הכסף, ולא היה עליו שום סימן,** ויאמר השופט לקטגור: "הינך רואה, שאין שום סימן על הכסף, ואם כן נקי הוא מכל אשמה". אמר הקטגור שעמד שם בשם הממשלה: "**כפי הנראה החליפו כאן את המעות לפני המשפט, כי בחר לי, שהיה כאן קודם הסימן.**" כשמוע זאת השופט בערה בו חמתו והוא אמר לקטגור: "**הלא גלוי וידוע, שאני היחיד שיש לו מפתח לתיבה זו, וא"כ אתה מאשים את בית המשפט בהאשמה חמורה!**" עמד השופט וזיכה את היהודי, וציווה לעשות משפט לקטגור, על שחשד אותו וביזה כל כך את כבוד בית המשפט.

עשיר גדול היה החסיד רבי זלמן סוחר העצים, מידי שנה היה רוכש סכום של עצי היער אצל פריצי הסביבה, ושוכר פועלים לכרות את העצים וממלא מהם את מחסניו, ובמשך השנה היה מוכר אותם.

כמידת עושרו של רבי זלמן, כן היתה מידת נדיבותו, תמיד היה ראש וראשון לתרום לכל צורך של צדקה, כמו גם התפרסם ביראתו ויושר דרכיו

פעם אחת נסע רבינו מספר שבועות אחר חנוכה לאיזה עיר אחת. ועמד באכסניא עם מקורביו. בעל הבית לא היה שם, ואשתו היתה מקבלת את האורחים. הרה"ק עמד עוד לפני תפילת שחרית, וכיון שלא היה עמו מניין, התפלל בחידות בחדרו, והאשה - בעלת הבית שמעה את תפילתו מאחורי הדלת, והרגישה טעם מתיקות תפילתו, ותבן כי איש קדוש בביתה. אחר תפילת שחרית, ערכה לפניו השולחן בכל טוב, וכשגמר לאכול הגישה לפניו פיתקא, **ופרצה בבכי שכבר עברו שנים רבות וארוכות מנישואיה, ולא זכו עדיין להיפקד בזרע של קיימא.** אמר לה הרה"ק, שאם תתן לו סכום מסוים (הרב נקב בסכום גדול מאוד) יברכנה. והאשה הסכימה לתת מיד, אך הרה"ק אמר לה שלא יקבל אלא א"כ בעלה יסכים לתת סכום כזה, ולכך עליה להמתין עד שיחזור בעלה הביתה. בבוא הבעל הביתה, מסרה לו האשה דברי הרבי, ושאלה אותו, אם הוא מסכים.

אך הבעל, שהיה מחסידי הרה"ק רבי דוד מטאלנא זיע"א, התרעם על אשתו שבחרה לה רבי חדש ואמר לה כי אינו מסכים בשום פנים ואופן. אמרה לו אשתו: "הנה כמה שנים, שאתה נוסע לרבך לטאלנא. ואינו מושיעך, ועתה יש עת רצון להיוושע, הייתכן, שנוותר על זה?" כהנה וכהנה דברה האשה על לב בעלה, עד שהסכים, ונתנו לצדיק את המעות, **והוא הבטיח, שיייושעו בבן זכר.** כשיצאו מן החדר, סגר הרבי את הדלת, וטייל בפנים הלך ושוב במשך זמן רב, אחר כך פתח את הדלת והחזיר את המעות לבעל, ואמר לו: "הנה בשבת חנוכה, בעת שהיית אצל אחי בטאלנא כבר נושעת, ואם כן, אין המעות שלי, אך אני אקח רק ח"י רובל על הבשורה טובה". וכך היה, שזכו לזרע קודש בר-קיימא כדברי הצדיק.

הרב הגאון חכם יוסף חיים בן אליהו זצ"ל – ה'בן איש חי': נולד ב-כ"ז באב ה'תקצ"ד (1834). גאון בנגלה ובנסתר. נודע בכישרונותיו עוד מילדותו. בעל זיכרון מופלא. בקי בש"ס, ראשונים, אחרונים, בקי אף בחיבורים של גדולי חסידות. נחשב כאחד מגדולי המקובלים. מגלה ידע רחב גם במדעים, והוא משתמש בידיעות אלה בתשובותיו. מקהילות ארצות המזרח הרבו להפנות אליו שאלות. תשובותיו התפרסמו בספרו 'ר'ב פעלים' בארבעה חלקים. אך הספר שהוציא את שמעו למרחקים היה 'בן איש חי' שהוא מעין עיון מקוצר כשולחן ערוך, הנכתב כספר לימוד להמון העם. חיבר למעלה מ-80 ספרים (60 יצאו לאור ביניהם ספרי פירושים לזוהר וחיבורים בקבלה, ספרי דרשות ופירושים). כתב למעלה מ-200 פיוטים. בשנת ה'תרכ"ט (1869) הרב ביקר בירושלים וחברו.

לצדיק היו ארבעה אחים, ועימם ערך הסכם יששכר-זבולון (כדי שלא יהיה תלוי באנשי עירו ויוכל להוכיחם ללא תלות בהם), כאשר היה משקיע את כל מרצו בעבודת ה' והאחים היו מפרנסים את הרב (למרות שעבדו לפרנסתם ידועים היו בצדקותם). ידוע כי שרתה על הרב רוח הקודש וכי היה לומד עם אליהו הנביא (ראו בספרנו 'יקרה מפנינים' חלק ב' כ"כ קראו על הסיפור המופלא בו העלו המלאכים את רבנו לאחר פטירתו מעירק לא"). גאונותו של הרב נודעה בכך, שמעולם לא היה חוזר על אותו פירוש שאמר בעבר. מטעמי צניעות, לא העסיק בביתו משרתות מעל גיל 12 ומתחת לגיל 60 משום שלא רצה להיכשל במצווה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

לאחר פטירתו נהגו יהודי בבל לפקוד את ציונו בכל יום שישי, ומספרים, כי כאשר ניסו פורעים לבזות את מצבתו, מיד מתו במיתה משונה, ומאז גם תושבי הסביבה הנוכרים היו מגיעים להדליק נרות לכבודו. נפטר ב-י"ג אלול ה'תרס"ט (1909). חי כ-75 שנים. ציונו בהר הזיתים.

סבו (מצד אביו): ר' משה. **סבו (מצד אימו):** ר' מעתוק. **אביו:** הרה"ג ר' אליהו (רבה הראשי של בגדד). **אמו:** מרת מזל-טוב. **אשתו:** מרת רחל. **מרביתיו:** אביו, ר' אליהו, ר' עבדאללה סומך, ר' אליהו מני, ר' דוד חי מאיר ניסים מעתוק. **מתלמידיו:** ר' יהודה פתיה, ר' יהושע שהרבני, ר' בן ציון חזן. **ילדיו:** חכם ר' יעקב (ממשיך דרכו), מרת שמחה (נישאה לר' עזרא גבאי).

הצדיק חזה את מלחמת יום הכיפורים, 75 שנים קודם שפרצה. בספרו 'בן איש חי' דרשות' כתב שהיהודים בארץ הולכים כמנהגי הגויים ומתנהגים כמותם, ואותם הגויים מקרבים אותם אליהם כדי להשפיע עליהם, עד שיום אחד, ביום כיפור, יקומו שכניהם הגויים וינסו להורגם. ומספרים, כי עד שפרצה מלחמה זו – לא הבינו חכמי ירושלים מדוע הכניס בין השורות את יום הכיפורים? מה שייכות יש לכאן? אלא למפרע לאחר המלחמה הבינו, שהיה על עם ישראל קטרוג גדול בגין מעשיהם – עד שגם יום הכיפורים שתכליתו לכפר, לא פרץ הקטרוגים היה עצום ופרצה מלחמה, ואילולא הקב"ה מסייע, מי יודע איפה היינו?

בלילה בו סיים עורך הספר 'מפתח לחיים' (מפתח לספרים 'בא"ח' ו'עוד יוסף חי' הלכות) להקליד את ספרו, נתגלה לרעייתו בחלום הלילה, הבן איש חי זיע"א, היא ראתה, שהוא יושב בין תלמידי חכמים ושהיה שמח מאוד. באותו חלום הורה להכניס לספר ערך מסוים, שנתחבטו בינם לבין עצמם, אם נכון להכניס ערך זה.

כמה מהאנשים שזכו לעבוד בביתו של רבינו, הגיעו ארצה ברבות הימים. אחד מהם היה ר' יצחק מזרחי מפתח-תקווה, שהיה הטבח בביתו של הבן איש חי במשך זמן רב. באחד מספוריו סיפר, כי לא פעם היה רואה מרחוק את הבן איש חי יושב ליד שולחן יחד עם שני זקנים נוספים, שהיה לומד עימם. פעמים אף זכה לשמוע את קולו, אך כשהיה מתקרב אליהם התפלא לראות, כי הצדיק יושב ולומד לבדו. גם הגברת טאפחה שאשא, שהייתה הכובסת בבית הצדיק, הייתה מספרת, שראתה גם דבר זה ממש.

נודע פעם לרבינו על אישה צעירה בבגדד בשם רחל ששכלה את ילדיה ל"ע, וכי כבר שבעה ילדים נפטרו לה לאחר מספר חודשים מעת לידתם. באותו יום בו נודע לו הדבר, קרא לה, עודד אותה, וציווה עליה, שתביא פיסה מלבנית של כסף טהור. היא עשתה כן, רבינו חרט בידו על פיסת הכסף המלבנית כמה מילים, וציווה עליה לענוד אותה כל ימי חייה. מאז במשך השנים נולדו לאשה זו שבעה ילדים בריאים ושלמים, שהקימו בתים נאמנים בישראל.

פעם כאשר חלה אחד מניניה של אישה ישישה זו באופן אנוש, וכאשר נעשה המצב חמור ביותר, מיהרה הישישה להוריד את פיסת הכסף מעל צווארה וקשרה אותה לצוואר הילד, והנה לתמהונם הרופאים ושל המשפחה כולה התאושש הילד, עד שהביא לחלוטין, אך בינתיים חלתה הישישה, ורק כאשר חזרה וענדה את פיסת הכסף לצווארה, קמה שוב על רגליה...

יפר הצדיק רבי יעקב מוצפי, שנפטר בשנת ה'תשמ"ג בירושלים: "בן עשר שנים בלבד הייתי, כאשר זכיתי להיות בהלווייתו של מאור הגולה ה'בן איש חי'. תהלוכת רבבות אנשים בוכים ומיללים, על פטירת הצדיק. תוך כדי הצעדה האיטית עם ההמונים התרגשתי ביותר, ופי פלט משפט קצר: "ריבונו של עולם! מבטיחך אני הקטן, שכאשר אגדל ואוליד בן, אקרא לו בשם הצדיק הקדוש שהלך לעולמו- יוסף".

"שנים נקפו ועברו, התבגרתי וגם באתי בברית הנישואין - והנדר אותו נדרתי בילדותי נשכח מליבי, ופג מזכרוני, גם כאשר נולד לי בני. והנה בלילה לפני הברית, כאשר ישבתי ועסקתי במאמרי הזוהר הקדוש והלימודים הנהוגים באותו לילה, נפלה עליי תרדמה וחלום נורא ביעתני - בהקיץ ממש הנני רואה את רבינו עומד לפני בכל הדרו, הכרתיו מיד מתוך תמונתו הנפוצה בכל בית יהודי בבבל, והנה הוא מדבר במתק שפתיו: "חכם יעקב! ההנך זוכר את נדרך, שנדרת לה' בילדותך עת נדחת בין ההמונים שלווני אל מנוחתי, עתה הגיעה העת שתקיימנו...!" התעוררתי בבהלה, ומיד למדתי משנה אחת ונדרתי צדקה לעילוי נשמתו של הצדיק, תוך הודיה לקב"ה, שזכיתי לראות את פניו בחלום ועל כי הטריח את עצמו לבוא ולהזכירני, את מה שנדרתי לפני שנים רבות".

לפני שנים מספר, בחור מתל-אביב בשם ניר, זכה לפגוש את הבן איש חי זיע"א, קרוב למאה שנים אחר פטירתו מהעולם. היה זה כשנר היה בראשית שנות השלושים של חייו, עת חלה ל"ע במחלה נוראה שהביאה אותו לאשפוז בבית-הרפואה לתקופה ממושכת, כשבסוף תקופה זו הוא נפטר. ניסיונות ההחייאה הצליחו, והוא שב לחיים. אך קודם חזרתו לחיים חווה חוויה שאותה לא ישכח בחיים ועליה הוא סיפר: הוא ראה את עצמו עולה לעולם העליון, ניצב בפני בית דין של מעלה. שם הראו לו את עוונותיו הרבים אל מול זכויותיו המועטות. היו שם גם כיתות רבות של מלאכי חבלה שנבראו מעוונותיו וכעת עמדו וניסו להרשיעו בדיון.

לפתע צעקה הפכה את כל העולמות: **"חכם יוסף חיים!"** היה זה קולה של סבתו, ע"ה. כל העולם התמלא באור אין סוף. ואז, אל העולם בו שהה, נכנס הבא"ח. האור התחזק עוד יותר. מלאכי השרת שעמדו שם, פרשו כנפיהם כלפי מעלה, מפאת הכבוד שהיו עושים לצדיק שנכנס. ואילו מלאכי החבלה זזו, מכיוון שלא יכלו לסבול את הקדושה שנכנסה. לאחר שרבינו נכנס, הוא הסתכל על ניר ושאל: "מי זה?" על אף שידע מי הוא. מלאכי החבלה צעקו לו: "איש רשע", והחלו מספרים את הדברים הרעים שעשה. כשסיימו, מלאכי השרת סיפרו את כל הדברים הטובים שעשה. הוא שמע את שני הצדדים, ואז אמר: "בואו נרד למטה, ונשאל מי זה האיש הזה".

'הולך הבא"ח את ניר והמלאכים לבית-הקברות. היה מקום אותו היה פוקד ניר פעמיים בשנה, בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים, שם היה שוטף את המצבות המלוכלכות מאבק, ומתפלל עבור הנפטרים. בנוהג זה החל אחרי שפעם לקח אותו בן דודו לציונו של סבם, לנקות את המצבה ולהתפלל עליו, ונר חש תחושה מרוממת בהנהגה זו. עתה, גם באותו בית-הקברות, כל העולם כולו התמלא באור אין סוף, והנפטרים יצאו לכבוד הבן איש חי, שמיד החל לשאול אותם אודות ניר. בזה אחר זה מסרו עדות נאמנה אודותיו איך היה מנקה מצבותיהם ומתפלל בעבורם.

אך לא היו בעדויות אלו כדי להכריע את כף המאזניים לזכותו ונפסק כי עליו להיפטר מהעולם הזה. ואז יצאו מגדרם כל אותם נפטרים, שנר עשה עמם חסד וקבלו על ההחלטה, אך ללא הועיל. נשמה אחת, שנר גמל עמה ועם אחותה חסד בעולם הזה, כשהקים עבורם מצבות בבית העלמין, קיבלה בפני בית הדין על גזר דינו ופנתה אל הבא"ח ואמרה: **"חכם יוסף חיים, האיש הזה הקים עבורנו מצבות, הדרך שהלך- בעיניכם לא נחשב?"**. בדקו בשמיים כמה שכר פסיעות היו לנר בעבור מעשה זה שעשה, אך מצאו שהיה עדיין רחוק מלהכריע את הכף לזכות. קראה אותה נשמה ואמרה: **"חכם יוסף חיים, האיש הזה עשה לנו גילוי מצבה", משמע - הביא עשרה אנשים, שיענו לקדיש ונתן להם מיני מגדנות שיברכו עליהם, וכל זה לעילוי נשמת הנפטר.**

המשיכה אותה הנשמה ואמרה: "אמן אחד שאמרו שם- בעיניכם זה לא נחשב?" החליטו בשמים לבדוק, והחלו להביא את הנשמות, שהיו נוכחות בגילוי מצבה. אותן נשמות חיות עדיין בעולם הזה, על כן הביאו אותן להעיד בבית-דין של מעלה, בעת שישנו בלילה, ושאלו אותם על כל אופן הברכות שעשו אז לעילוי הנשמה - מה בירכו ובאיזה סדר? ואותם נשמות סיפרו הכל, החל מהאופן, שבו שכנע אותם ניר לבוא ולהשלים מניין ועד לאחרון הפרטים בעניין קדימת הברכות. אז מצאו בית הדין של מעלה, כי ניר יוצא זכאי, אך עדיין אין די בכך, לחזור לחיים בעולם הזה.

צעקה של נשמה נוספת נשמעה, הפעם הייתה זאת האחות השנייה, שנר הקים עבורה מצבה: **"חכם יוסף חיים! האיש הזה קנה מהעודף של הכסף שאסף עבורנו ספרים לזיכוי הרבים, אם למישהו היה הרעור תשובה- בעיניכם זה אינו נחשב?"** - כוונתה הייתה לחמישים ספרי 'משיבת נפש' של רבי נחמן מברסלב, שקנה ניר לזיכוי הרבים מאותו עודף, שנשאר ברשותו. כל העולמות נרעשו והטלטלו. אז הוכרעה הכף לזכות מלאה ונר יצא זכאי. אך עתה, היה זה ניר, שפחד לרדת חזרה לעולם הזה, ושאל: "מי יהיה ערב לו שלא יחטא?", והתחנן לפני הצדיק. אז, מסיבה לא ברורה, ביקש ניר מהבא"ח, כי הוא רוצה לפגוש בר' יונתן בן עוזיאל.

לקח אותו הצדיק למקומם של הצדיקים, מקום בו הכניסה למלאכים אסורה. "אתה רואה שם?" הצביע הבא"ח לעבר נקודה, "שם נמצא רבי יונתן בן עוזיאל". אך ניר לא היה בדרגה מספיקה, כדי שיוכל להסתכל. "עכשיו, תרד למטה. חבר שלך מחכה לך". לפני שנר ירד, שאל אותו הבן איש חי זיע"א שלוש פעמים: "מה תעשה כשתרד?" אך ניר, התבייש לענות. ואז הראה לו הבן איש חי פנים כועסות וחזר ושאל: "מה תעשה כשתרד?". ענה ניר: **"אחזור בתשובה שלמה", כך חזר שלוש פעמים. אז התעורר ניר בבית-הרפואה לשמחת ולהפתעת חברו ורופאיו. כשהוא זוכר את כל אשר חווה.**

פעם אחת נכנס אליו הגאון ר' עטיה עזרא לשאול שאלה. רבינו ביקש שיאמר לפניו פסוק מהתנ"ך היות ותאריך זה היה יום פטירת אביו. הפסוק שעלה בפיו היה "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון". הרב דרש את הפסוק מאה ועשרים (!) פירושים שונים במשך ארבע שעות ברציפות בסיום שאלו: "מהי השאלה שלשמה הגעת?".

עד כמה תורתו של רבינו חשובה בשמים יעיד הסיפור המופלא הבא: מסופר על תינוק שנולד בירושלים ושמו ישראל מאיר. כשהיה בן שלוש שנים שלחו אביו לתלמוד תורה. והנה, יום אחד רואה המלמד כי ישראל ממלמל. שאלו: "מה אתה אומר?", והלה עונה לו מסכת סוכה. הרב ביקש ממנו שיאמר בקול והלה החל לומר על-פה את מסכת סוכה. חשב המלמד שמא אביו מלמדו בבית. כאשר התקשר לאב לשאול אותו בדבר הנעשה- נענה בתשובה מתמיהה, אביו כלל לא מלמדו. כשהתבררו הדברים לאשורן, הבינו כי אותו מלאך המלמד את התינוק תורה במעי אימו לא היכה קלות על שפתי התינוק, ולכן לא שכח את תלמודו. היות והשמועה בדבר התינוק התפשטה כאש בשדה קוצים, פחדו הוריו מעינא בישא. לפיכך הלכו לאדמו"ר מגור וביקשו ממנו כי יבוא ויצווה לתינוק לנהוג כשאר תינוקות כמותו ולא תפגע בו עינים ולשונם של הבריות.

הרה"ג ראש הישיבה הרב יהודה צדקה אשר ביקש לתהות על מידת בקיאותו של אותו תינוק והחל פותח במשנת "מאמתי קורין את שמע בערבית" והיה התינוק מפליא אוזני הכל במידת בקיאותו ואילמלי הפסיקו ראש הישיבה היה מצרף לששה סדרים למשנה ראשונה. החל ראש הישיבה בלימוד גמרא במסכת בבא קמא והיה אותו תינוק מחזיק אחריו מהלך הגמרא כסדר לימודו בש"ס ואלמלא הפסיקו ראש הישיבה היה ממשיך במהלכו על הש"ס כולו. פתח ראש הישיבה זוהר והתינוק המשיך אחריו ואלמלא עצר אותו, לא היה מפסיק.

פיו מגירסא. משבאו לטור המשיך כדרכו, שו"ע המשיך כדרכו, מגן אברהם- נסתמו מעיניו ועוד מנושאי כלים על השו"ע ואין קול ואין קשב, פתח לפניו קיצור שולחן ערוך לרב גאנצפריד. א"ל התינוק: "אני לא אשכנזי", כיוון שפתח לפניו בבן איש חי, כמו נעור התינוק לחיים, היה גורס הלכותיו. עד ששאלו ראש הישיבה מדוע לא ידע נושאי כלים שעל השו"ע, והיה הולך אותו תינוק ומשיב לראש הישיבה כי בשמיים לומדים תורת משה רבנו שקבלה מסיני ומסרה לזקנים, נביאים, כנסת הגדולה, תורתן של הזוגות תנאים אמוראים, סבוראים, גאונים ראשונים כגון הרמב"ם והטור ואחרונים עד לשו"ע, ומשם ואילך אין מלמדים תורתן של בני אחרונים עד להלכותיו של הבא"ח. לאחר מכן הובא ישראל מאיר בפני הרבי מגור, וכיון שעשה האדמו"ר מה שעשה נשתכח התינוק.

בעירו של רבינו גר חכם שכיניו היה הרש"ש, אותו צדיק החליט להיות בתענית לצורך זיכוך נשמתו, הצום נמשך שבוע ימים, החל מיום ראשון ועד קידוש של ליל שבת. הרש"ש ביום שישי עבר דרך השוק, וכאשר הריח הפירות שנדפו מן השוק הגיע לאפו- נפל והתעלף מרוב חולשתו שלא נכנס אל פיו מאכל במשך שבוע שלם. לפתע מרגיש הרש"ש יד אוחזת אותו ואומרת לו: "קום", שאל אותו "מי אתה?" - "אני ר' חנינא שעליו נאמר: כל העולם ניזון בזכות חנינא בני ור' חנינא די לי בקב חרובין מערב שבת לערב שבת". הרש"ש קם ומיד החל להרגיש שינוי מהותי, ומאותו רגע הרב היה מסוגל **"לראות" את מחשבותיהם של הסובבים אותו.**

ידוע, כי בשבת אסור לצום מלבד תענית חלום (משום ביטול עונג שבת). בליל שבת, בנו של הרב חלם בלילה כי אביו נושא אשה אחרת. כאשר קם בבוקר נפעמה רוחו והוא חשש כי קרב קיצה של אמו. על אתר החליט להיות בתענית. בזמן המנחה, כאשר נכנס לביה"כ, קורא לו הרש"ש ואומר לו: "בא ר' יעקב, שב לידי".

כשהגיע לידו שאל אותו: "מדוע אתה בצום, החלום שראית בליל שבת לא פירשת אותו כשורה, החתונה של אביך בחלום היתה מכיוון שאביך חידש חידושים בשמים, והשמחה היתה שהתורה כאלו התחתנה עם אביך ולא כפי שפירשת שכנראה שאמך תמות ואביך יתחתן עם משהי אחרת". ר' יעקב היה בהלם, כיצד הרש"ש ידע על כך, הרי הוא לא סיפר לאף אחד. מיד בסיום תפילת מנחה רץ הרב לספר לאביו את מה שקרה, אך בטרם פתח את פיו, אמר לו אביו: "לך תגיד לרש"ש שלא יספר את כל מה שמגלים לו מן השמים". ואז נוכח בנו כי למעשה אביו ידע על כל המעשה ועל הצום **ובצניעותו הרבה הסתיר את רוח הקודש המפעמת בקרבו.**

האדמו"ר הרב ירחמיאל משה הופשטיין מקוז'ניץ זצ"ל - נולד ב-י' אלול ה'תר"כ (1860) בגרודז'יסק. נו"נ לאדמו"ר ר' ישראל (ה'מגיד מקוז'ניץ זיע"א). כשרבינו נולד הרה"ק ר' ישעיה מושקאט מפראגא רצה לנסוע לגרודז'יסק לברית מילה של רבינו אולם הניאו אותו מזה מאחר, מכיוון שהיה בגיל מבוגר ותש כוחו מאוד. ביום הברית הרה"ק המגיד מקוז'ניץ בא בחלום לר' ישעיה ואמר לו: "אצלי היום יום שמחה, ואתם תשבו פה?". מיד קם וביקש שיביאו מהר עגלה ונסע לגרודז'יסק ואף שימש כסנדק.

כשהיה כבן שש שנים אביו הק' נפטר באופן פתאומי. בשנת ה'תרכ"ח (1867) אימו נישאה לרה"ק האדמו"ר ר' אשר פרלוב (השני) מסטאלין זיע"א. מרן האדמו"ר ר' אהרון (השני-ה'בית אהרן) ואביו החורג, האדמו"ר ר' אשר, שניהם שמו עין פקוחה על רבינו. הם השגיחו עליו בסדרי התנהגותו בגשמיות וברוחניות. הם שמרו עליו מכל משמר והשקיעו בו הרבה מכוחם כדי לגדל אותו כפי שצריך. הוא היה דבוק בהם. רבינו נחשב לעילוי גדול. זקנו החורג ציווה עליו ללמוד את הש"ס ובחן אותו. רבינו ענה על כל דבר ודבר בבהירות. **גאון בתורה. הצטיין במידת האמת. שימש כמוהל מומחה. היה בקי בחכמת התכונה וזמני התקופה והמולד.**

עוד לפני שהיה בר-מצווה סבו החורג נפטר ואחר כך אביו החורג. התחתן בשנת ה'תרל"ד (1874). לאחר תקופה קצרה, עבר מלויעב לסטאלין עם אחיו הצעיר ר' ישראל. בשנת ה'תרמ"ג (1883) התחיל לשמש כאדמו"ר בקוז'ניץ. היה מחמיר גדול על עצמו בכל עניין אפילו אם היה בזה רק פקפוק ונדנדו קל. נהג לטבול אך ורק במקווה הטהרה שנבנה ע"י זקנו המגיד הק' מקוז'ניץ (היה בקוז'ניץ מקווה אחר חדש. רבינו מעולם לא טבל בו, מכיוון שפעם אחת כשבנו אותו היה חילול שבת בשוגג). **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-י"ג אלול ה'תרס"ט (1909). חי כ-49 שנים. ציונו בפולין (באוהל נמצאים גם ציוני האדמו"ר ר' ישראל-המגיד מקוז'ניץ, ר' משה אליקים בריעה, סבו-אדמו"ר ר' אלעזר מקוז'ניץ ואביו-האדמו"ר רבי יחיאל יעקב מקוז'ניץ).

סבו (מצד האב): האדמו"ר ר' אלעזר מקוז'ניץ. **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' אלימלך שפירא מגרודז'יסק. **אביו:** האדמו"ר רבי יחיאל יעקב מקוז'ניץ. **אימו:** הרבנית שרה דבורה. **אשתו:** מרת ברכה ציפורה (בת האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי מלויעב, נכד האדמו"ר ר' אהרון מצ'רנוביל). **מרבותיו:** האדמו"רים אביו, ר' יחיאל יעקב, ר' ירחמיאל משה, ר' אשר פרלוב (השני), ר' אהרון פרלוב (השני), ר' דוד משה מטשארטקוב, ר' נתן דוד משידלאווצא, ר' פנחס מקינצק, ר' שרגא יאיר מביאליבארזיק (מח"ס 'ארון עדות'), ר' יעקב יצחק מביאלא (מח"ס 'דברי בינה'), ר' יצחק מסקווירא. **בניו:** ר' אהרון מקוז'ניץ, ר' אשר אלימלך, ר' ישראל אלעזר מקוז'ניץ-כפר חסידים. **בנותיו:** מרת חנה גולדה, מרת מלכה ועוד שתי בנות.

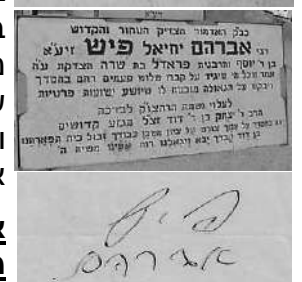
שנה אחת במוצאי יום הכיפורים רבינו ציווה על הרופא ד"ר מינקס שהיה מחסידיו להישאר לטיש. בהתחלה לא היה מובן מדוע הרבי ציווה עליו להישאר לטיש. לאחר זמן בעת עריכת השולחן, אירעה תאונה מחרידה ר"ל ברחוב שלפני בית-המדרש: רכב דרס ילד קטן. ד"ר מינקס רץ החוצה וטיפל בילד. כך בעז"ה ניצול חייו. אז הובנו דברי רבינו למפרע.

הרה"ג ר' יחזקאל בסר זצ"ל סיפר: דודי, הרה"ח ר' אברהם קאשיצקי שגר בטריעסט, סיפר לי שלא התקיימו אצלו בניו. אביו, הרה"ח ר' חיים יחיאל, היה רגיל לנסוע לרה"ק רבי אברהם יוסף איגרא מזשילין זצ"ל, שגר בקשאנב. הוא ור' אברהם היו מזכירים את עצמם אצלו, שיושע בבן זכר. פעם אחת כשבא ר' חיים יחיאל לקשאנב לרה"ק מזשילין, הצדיק אמר לו: "יש אצלינו אורח חשוב, הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקוז'ניץ. כדאי לך להיכנס אליו". ר' חיים נכנס אליו וביקש שבנו ייושע בבן זכר. הרה"ק שאל אותו: "האם זה חשוב לך?". ר' חיים ענה: "כן, מאוד". (בנו עזב שידוך ור' חיים חשב שבגלל קפידה של הכלה בנו לא זוכה לילדים). אמר לו רבינו: "אם זה נוגע כל כך בחיים שלך, אז תן לי סכום מסוים. הנני מבטיח לך, שיוולד לבנך בן זכר", ונקב בסכום גדול מאוד.

ר' אברהם נבהל כששמע את גובה הסכום. הוא רץ החוצה לחדרו של הרה"ק מזשילין ואמר לו: "הרה"ק מבקש סכום גדול מאוד". הרה"ק מזשילין שאל אותו: "אין לך את הסכום?". אמר לו: "יש לי נכסים בסכום הזה, אבל זה כל רכוש". הרה"ק אמר לו: "אם רצונך שבנך ייושע בבן זכר- תן לו, אבל אני לא יכול לומר לך מה לעשות". ר' אברהם ענה לו: "אם הייתי יודע שזה בטוח במאה אחוזים, הייתי נותן". הרה"ק מזשילין אמר לו: "אם הוא הבטיח, אני ערב". אברהם חזר ר' לרה"ק מקוז'ניץ ואמר לו שהוא מסכים לתת את הסכום, אבל הוא צריך פרק זמן של שלושה חודשים כדי למכור את כל נכסיו. רבינו אמר לו: **"לא, עליך להביא לי את הסכום הזה עד מחר בשעה ארבע"**. בלית ברירה ר' אברהם הלך ללוות מידידיו מעות והביא לרה"ק מקוז'ניץ את כל הסכום. באותו לילה הסתלק הרה"ק מקוז'ניץ בבית הרה"ק מזשילין (אז הובן למפרע מדוע רבינו לא יכל לחכות שלושה חודשים). **לאחר תשעה חודשים נולד בן זכר לר' אברהם.**

פעם אחת רבינו והגאון הרב ר' אליעזר מפאקשוווינצא זצ"ל (נכד ה'מגיד הקדוש') ישבו בסעודה. אישה בוכה באה וסיפרה שקיבלה מברק שכתוב בו שבתה מקשה לילד. ר' אליעזר אמר לה: "תנו משקה כי מסתמא כבר באה הישועה". רבינו הוציא את השעון מחיקו, הביט בו ואמר: "עדיין לא", והחזיר את השעון לחיקו. כעבור זמן מה הוציא שוב את השעון, הביט בו במשך זמן מסוים ואמר: "ב"ה בתך ילדה בן". מיד לאחר מכן הגיע מברק שכתוב בו כי בתה ילדה בן זכר.

הצדיק הנסתר הרב אברהם יחיאל פיש זצ"ל המכונה 'הבנאי הקדוש'. נולד בעיר סטוצ'ין. בצעירותו הסתופף בצל האדמו"ר מסטוטשין ורופשיץ ולמד מהם תורה ומוסר. בזמן השואה הגרמנים נכנסו לעיר והרגו ללא רחמים. כשהגיעו לביתו, מערכת החשמל קרסה ורבינו ניצל את הרגע וברח דרך החלון. ניצולי שואה העידו על רבינו שבימי שנות הזעם של השואה האיומה, כל מי ששהה בקרבת רבי אברהם פיש- ניצל בדרך פלא. רבינו הצליח להימלט מהגרמנים ולעלות לארץ ישראל. הוא התגורר בסמוך לשוק הכרמל בתל-אביב. במשך רוב חייו היה צדיק נסתר. עבד כפועל בניין והסתיר את קדושתו. היה נפגש עם הצדיקים הנסתרים ר' משה יעקב רביקוב (הסנדלר הקדוש), רבי לאון פתילון (הצייר), רבי יוסף וולטור (מנקה הרחובות) ורבי חיים משה מנדל מבני ברק. הסתיר את מעלותיו וקדושתו בכך שעבד כפועל בניין פשוט.

כאשר ביקשו לבנות בניין למוסדות בעלז בתל-אביב, רבינו ביקש רשות להשתתף בהקמתו בתור פועל בניין. במשך שנה וחצי עלה ירד סחב ובנה מבלי לבקש שכר! רק משום שרצה להיות שותף בבנייתו של תורה. ביתו היה פתוח לכל. הצדיק ורעייתו סייעו לנזקקים. אשתו עבדה במשק בית ואת כל הכסף שקיבלו תמורת עבודתם הם חילקו לצרכי צדקה לעניים, הכנסת כלה והכנסת אורחים מלבד הקצבה החודשית הדלה ממנה היו חיים. רבינו דאג לכל מחסורם של הנזקקים ורעייתו כיבסה את בגדיהם. יום אחד שלושה אברכים נכנסו למקום מגוריו ושאלו: "היכן גר רבי אברהם פיש?". רבינו הכניסם לביתו. הם סיפרו לו שהמקובל האלוקי רבי ישראל אבוחצירא, ה'בבא סאלי' שלח אותם אליו כדי להודיע לו שבשמיים החליטו שהוא יהיה רבי ויברך אנשים וברכותיו יעשו פרי. הוא עשה כן ומאז רבים פנו אליו ונושעו.

האדמו"ר מלעלוב קרא על רבינו: "זרע צדקות מצמיח ישועות" וביאר: קודם רבינו זרע צדקות- עוסק בצדקה וחסד, ומכח מידה זו זכה להיות "מצמיח ישועות" שהיה מעניק מברכותיו וכולם ראו בחוש כיצד ברכותיו התקיימו. לפני פטירת הצדיק המקובל ה'בבא סאלי', המקובל קרא למקורביו ואמר להם כי "רבי אברהם הוא ממשיך דרכו והוא זה שימלא את מקומו בהשפעת ברכותיו לעם ישראל". מידי מוצאי שבת קודש רבינו קיים סעודת מלווה מלכה בביתו מפוארת בה השתתפו צדיקים נסתרים רבים ויהודים מכל רחבי הארץ. הצדיק הנסתר רבי חיים משה מנדל מבני ברק העיד: "רבי אברהם הוא ראש הל"ו צדיקים נסתרים". בעל רוח-הקדוש. ביום שלישי האחרון לחייו אמר למשמשו שביום שישי שבת קודש הוא הולך להיפטר מן העולם וכי ידאג לסדר את כל מה שצריך. מדברי רבינו לא נפל דבר והוא נפטר בערב שבת קודש, י"ג אלול ה'תשנ"ח (1998). ציונו בבית-הקברות העתיק בצפת.

אביו: ר' יוסף חיים (ראש חב"ד-קדישא. יהודי קדוש ובעל מופת). **אשתו:** מרת פראדל (שרה). **מרביתו:** הצדיק הנסתר ר' משה יעקב רביקוב (ה'סנדלר הקדוש').

רבי יהושע נעמי סיפר: באחד הימים יצאתי מביתי ברח' ישא ברכה בירושלים. רציתי לקחת אוטובוס לכיוון תל אביב כדי להגיע לבית רבינו, מכיוון ששכחתי דבר מה בבית חזרתי לביתי. כשהגעתי לכיוון רח' יחזקאל, ניידת משטרה עצרה לידי. אחד השוטרים סימן לי לעצור ושאל: "היכן הרב פיש גר?". התפלאתי, הרי הרב מתגורר בתל-אביב והשוטר שאל בירושלים. מהיכן הוא יודע שאני מכיר את הרב ואני ממקורביו? תהיתי. הבנתי כי יד ההשגחה מכוונת דרכנו. מיד אמרתי: "הרב פיש גר בתל-אביב ואני בדרכי אליו". השוטרים הביטו זה על זה ואחד מהם אמר לי: "עלה איתנו וניקח אותך לבית הרב פיש". עליתי לרכב פנימה והתחלנו בנסיעה. בתחילת הנסיעה, שררה דממה ברכב. לאחר נסיעה של מספר דקות השוטר היושב ליד הנהג פרץ בבכי מר. שאלתי: "מה קרה? מדוע אתה בוכה?". השוטר השיב לי כי בנו אהובו חלה במחלה קשה שהתגלתה בכבד שלו. כל המערכות בגופו קרסו וכעת הוא שוכב ללא הכרה. מדובר בילד בן שלוש שנים בלבד והרופאים אמרו כי נותר לו רק עוד יומיים לחיות. הכל הגיע בפתאומיות והשבר והכאב נורא ואיום.

מכיוון שאני מכיר מעט מגדולת הרב ואני יודע כי רבים נושעו מברכותיו עודדתי את רוחו ואמרתי לו כי בעז"ה צדיק זה יוכל לפעול עבורו ישועה. הגענו לבית הרב. כאשר נכנסנו פנימה השוטר פרץ בבכי. רבינו שאל למבוקשו. הלה סיפר את סיפורו הכואב בבכי וחרדה. לאחר מספר דקות השוטר שם לב כי בתוך דבריו רבינו נרדם על הכיסא שישב עליו וראשו שמוט מטה. השוטר המשיך לבכות אבל הרב לא ענה מאומה, רק היה נראה כישן. במשך כעשרים וחמש דקות הרב ישן והשוטר עמד לידו שבור. לפתע הרב נותר ממקומו ואמר: "כשם שלא ידעת איך זה בא, לא תדע לאן זה ברח. ביום חמישי הבא ילדך בורח הביתה". את ההתרגשות שהיתה במקום לא ניתן לתאר. כולם במקום ידעו כי רב כוחו של רבינו בשמיים. הצדיק ביקש מהאבא להתחזק במצוות מסוימות ויבקש מזוגתו כי תקבל על עצמה לכסות את ראשה במטפחת. השוטר חזר לביתו בהתרגשות רבה ובציפייה לעתיד.

לא עברו ימים מועטים ואותו ילד שהרופאים נתנו לו יומיים לחיות חזר להכרה והתחיל לשתף פעולה. תדהמת הרופאים היתה גדולה, הם ערכו צילום מחדש. להפתעתם הם ראו כי אין זכר למחלה. "זהו ילד חדש!", הרופאים אמרו לאביו, "אנחנו לא מבינים מה קרה. הבן משוחרר! לכו לבית". זה היה בדיוק ביום חמישי, באותו יום שרבינו כבר אמר לו שהבן ישתחרר לבית. הוא התרגש מכל מה שאירע עימו ועם ילדו. ההשגחה המוחשית שראה בעיניו עד כמה רב כוחם של הצדיקים בשמיים. הוא התחזק מאוד באמונתו צדיקים ומבחינה רוחנית. הוא ערך סעודת הודיה גדולה. לאחר מספר ימים השוטר הגיע עם שני אחיו לבית הרב פיש כדי להודות לו. כשהגיעו לבית הרב הצדיק הביט בשני אחיו ואמר לאח הראשון: "אתה בקרוב תהיה חתן וכלתך מהעיר טבריה". לאח השני אשר היה חשוך בנים אמר: "לשנה הבאה בזמן כזה תהיה לך בת". למותר לציין כי כאשר רבינו אמר כך היה. (הסיפור מעובד מתוך 'צדיקים נסתרים בדור האחרון')

הרב מסעוד יונה אדרעי זצ"ל - נולד בכפר טוגאנא שבמרקו בשנת ה'תרע"ד (1914). נקרא על שם סבו הצדיק ר' מסעוד אשר זכה לגילוי אליהו הנביא. לימים עזב את הכפר ולמד תורה ברבאט ולאחר מכן עבר למראכש, שם קיבל תעודת רבנות שכללה שחיטה, מילה וסופר סת"ם. באותם הימים היה היחיד שהצליח לקבל את ההסמכה בגיל צעיר כל כך.

לאחר שהוסמך שב אל רחמאנה, שם נישא ואף התמנה למוהל ושוחט ואף לימד בישיבת אוצר התורה. זמן קצר לפני שהתחתן אביו נפטר. בשנת ה'תש"ח עבר לקזבלנקה ושם התפרסם ויהודים, ערבים, משכילים ופשוטי העם, חיילים אמריקאים וצרפתים שהיו מוצבים בעיר פנו אליו לקבל ברכה, עצה או קמע וכו'.

בשנת ה'תשי"א (1950) עלה לא"י והתיישב בראש פינה ובשנת ה'תשי"ט (1958) עבר להתגורר ביישוב משמר הים ושימש כרב היישוב. רוב זמנו עודד יהודים אומללים שעלו לארץ הישר מתלאת השואה. **מקובל**. ענותן. גאון בנגלה ובנסתר. **מלומד בנסיים**. כתב קמעות. רבים פנו אליו ונושעו והרב לא לקח מהם מאומה. בעל חסד מופלא. קיים את מעשיו בסתר וסיפורים רבים התגלו רק לאחר פטירתו.

ישנן עדויות מופלאות על מספר פעמים שהרב הוציא דיבוק מאנשים. אנשים רבים אשר לא זכו לזרע קודש בר-קיימא פנו אליו ונושעו. חולים אנושים שהרופאים התייאשו מהם פנו לרב-התרפאו באורח פלא ולעיתים שלח בידיהם כסף למחיה ולנסיעות לאחר שנכח כי מצבם קשה ולרחוקים הציע ללון בביתו, זאת למרות שהרב עצמו היה חסר אמצעים והימים ימי הצנע והתלושים. נפטר ב-ט"ז אלול ה'תשכ"ח (1968). חי כ-54 שנים. ציונו בהר-המנוחות שבירושלים.

אביו: ר' מאיר (איש תם וישר, עניו וגומל חסדים. שימש כשליח ציבור). **אמו:** מרת פרחא. **אשתו:** מרת חסיבה (בת ר' סעיד ופרחה דוידה). **מילדיה:** ר' אברהם, מרת שושנה. **מרבתי:** ר' אהרון בוזגלו, ר' חנניה דלויה. **מספריו:** **ישפת אמת** • **הצדיק מראש פינה** - קורות חייו של הצדיק.

צדיק אחד שהיה גר בעכו היה נחשב למוהל מוסמך ובעל שם. לבריתות רבות הוזמן, והיה עושה את מלאכתו נאמנה, במומחיות רבה, ביראת שמיים ובכוונות טהורות ומעולם לא נטל שכר טרחה תמורת המילה. יום אחד חלתה ל"ע בת המוהל ונפלה למשכב. לא הועילו התרופות שנתנו לה והטיפולים הרבים שנעשו בה.

מצבה הידרדר, ונשמתה כמעט יצאה ממנה. כאשר הבחין המוהל במצבה הקשה של בתו האהובה, פרץ בבכי מר, צעק והתחנן לבורא העולם, שיציל את בתו וקרא במר נפשו: **"אני שמזכה את ילדי ישראל להיכנס בבריתו של אברהם אבינו, תעמוד לי זכותה של מצווה זו, וישלח נא אליהו הנביא להציל את בתי מרדת שחת..."**

ויהי בלילה, רואה המוהל בחלומו, והנה אליהו הנביא לפניו, ולידו יושב רבי מסעוד. אליהו פונה אליו ואומר: **"למה אתה בוכה ומרעיש את כל העולמות? דע לך שרבי מסעוד הנו צדיק וטהור ומזוקק ככסף זך ונקי, לך נא אליו למשמר הים, ועל ידיו תהיה רפואה לבתך!"**. לא התממה המוהל, קם ונסע למשמר הים, נכנס לחדרו של רבי מסעוד ושפך לפניו את לבו. בירך הצדיק את החולה ברפואה שלמה, וכן עשה לה שני שם. לתדהמת הרופאים ולשמחתם הרבה של בני המשפחה, החלה החולה להתאושש, ומרגע שיצא המוהל מחדרו של הצדיק, מצבה השתפר עד שהחלימה לחלוטין...

לא רק כוחות עליונים עמדו לצדיק כאשר זכה לרפא את חולי עם ישראל. גם שכלו החד, תבונתו הרבה ובקיאותו במכמני הרפואה והמדע סייעו בידו לעזור לכל נזקק ובעל חולי. **רבי מסעוד ידע להבחין בשורש הבעיה של כל מחלה, אף ידע את השתלשלות המחלה ואת שלביה, אך החלק הנסי היה המופלא ביותר. רבי מסעוד ידע, עוד בטרם ניגש אליו החולה, פרטי פרטים עליו ועל מחלתו!**

בהיות הרבנית הצדקת בציונו על התנא הקדוש רשב"י זיע"א ניגשה אליה אחת המתפללות ושאלה: "מה לך, רבנית? פניך חיוורות ונראה שאינך חשה בטוב." "אכן חולה אני" - ענתה הרבנית. "אם כך" - שבה ואמרה האשה - "בקשי מבעלך, שהוא איש צדיק וישר שיברך אותך. אדם בעל כוחות הוא, צדיק וקדוש ומחולל נסים. אני עצמי זכיתי להיושע על ידו. ומעשה שהיה כך היה: לפני נישואיי באתי אל הרב לבקש את ברכתו. הצדיק בירך אותנו וביקש שנעשה שינוי שם. למרות בקשתו, מטרדת ההכנות לחתונה לא עשינו כדבריו. שנים אחדות היינו נשואים. והנישואים לא עלו יפה. ילדים לא היו לנו, אך ריב ומדון שררו בביתנו תמיד. החלטנו לשוב אל הצדיק ולבקש מחדש את ברכתו. כאשר נכנסנו אל חדרו, הזכיר לנו הרב, שעלינו לשנות את שמנו. הרב לא כעס על שלא קיימנו את דבריו, אלא במאור פנים שב והזכיר לנו לעשות כציווי. ואכן, מיד לאחר שינוי השם נפקדנו בבנים ב"ה, ועתה אנו חיים באושר ובשלום!"

מספרת פ. קרובת משפחה: הצדיק חזה את עתידי ואמר לי דברים אלו: א. בעלי לעתיד נמצא ברגע זה בים ולא ביבשה. ב. בשעת החופה יהיה דם. ג. יהיו לנו ארבעה ילדים. ואכן, כך היה: א. בעלי היה בלב ים - מלח במקצועו. ב. בשעת החפה, כשהחתן עבר את הכוס, עפו רסיסים מהכוס ופגעו ברגלי וסטף דם ירד ממנה. ג. אכן, יש לנו היום ארבעה ילדים.

זכור לי מעשה נוסף, לפני כשלושים שנה, כשבני היה בן שש שנים, היה בוכה ללא הפוגה, כמו שיגעון בר-מן, עד שפניתי אליו. מיד כתב קמע ואמר: **"אתם השארתם את הילד בבית לבד, וקרה מה שקרה". שמנו עליו את הקמע ומיד הבריא.** הקמע עד היום אצלי, ואני שומרת עליו ונזכרת בנס שזכות הצדיק עמדה לנו.

תקופה מסוימת רבינו הגיע מדי יום ברגל, מהלך של חצי שעה לביה"כ בעכו, כשהוא לבוש בטלית ומעוטר בתפלין. שבת אחת, נעמד רבי שלום לופס על במת ביה"כ ואמר: "יש יהודי גדול וצדיק בשם רבי מסעוד, שמצב בריאותו נעשה רופף, וכן קשה עליו על הפרנסה וכו', נא לעורר רחמים עליו!". המתפללים תמחו, מה לו לרבים להזכיר חולה דווקא בשבת? וכי לא היה לו פנאי לעשות זאת קודם השבת? הוסיף ר' שלום לופס וגילה רז: "אמש בשנתי, בא אליי בחלומי רבי שמעון בר יוחאי זכותו עלינו, ואמר לי: 'הרב של משמר הים חולה, ואתם, לא אכפת לכם?!'. רושם גדול השאירו הדברים בלב המתפללים, ולמחרת באו כולם לבית רבי מסעוד לבקרו בחוליו.

הרבנית התברכה באמונת חכמים עזה ומושרשת. הרבנית נהגה להדליק נרות לכבודם של צדיקים בימי שני וחמישי, בערב שבת ובמוצאי שבת, בליל ראש חדש ובימי שמחה והילולא ולהבדיל גם בימות מצוקה וצער. הרבנית זכתה לגילויים נפלאים. לילה אחד חלמה ובחלומה נגלה לפניה רבי מאיר בעל הנס, נכנס לבית ונעמד מול הנרות שהדליקה לכבודם על הצדיקים. ברכה אותו הרבנית ושאלה אותו: "מדוע כועס רבי מאיר?" השיב לה התנא: "בעלך עבר על יד ביתי ולא נכנס אלי". למחרת בבוקר, כששב רבי מסעוד מבית הכנסת שאלה אותו: "האם עברת ליד ציונו על התנא רבי מאיר בטבריה ולא נכנסת?". שאל אותה הצדיק בתימהון: "מי אמר לך זאת?". סיפרה הרבנית על חלומה. חייך הצדיק ואמר לה: "נכון, עברתי ליד ציונו של התנא ולא עלה בידי להיכנס ולהתפלל שם!".

הרב פעם אחת הזמין חשמלאי עקב קצרי שחזר ונשנה. כאשר הגיע בעל המקצועי התקבל בצורה יוצאת מן הכלל, כאחד האורחים החשובים וכן הוגש לו כיבוד לאחר התיקון, שארך לא יותר מחמש דקות, הוציא הרב מכיסו סכום גדול ומסר לחשמלאי. לפני כן שאל הרב את החשמלאי כמה הוא דורש, אך הוא סירב לנקוב מחיר. מכיוון שכיבד את הרב. הסכום שנתן לו הרב היה מתאים לעבודה של שעתיים שלמות לפחות. הלה לא רצה לקבל, אך הרב הפציר בו כהרגלו, כמו בעת שנתן למישהו צדקה, ולאחר מכן יצא הרב ללוותו עד לתחנת האוטובוס כ-5 דקות ברגל, כשהוא מרעיף עליו ברכות. כשחזר הרב לבית, חזר ונהיה שוב קצר, אך הרב לא התרגש ולא הסכים לקרוא שוב לאותו חשמלאי, כדי שלא יתבייש!

אל ביתו של הרב הגיעו אנשים במצוקה. כאשר נשאלו כיצד ידעו על הצדיק, השיבו, שבחלום הלילה נמסרו להם שמו וכתובתו. אחדים סיפרו בהתרגשות, שחלמו שרשב"י הקדוש הוא שמסר להם בחלום את שמו של הצדיק. סיפרה הרבנית, שכאשר אחיה ר' חביב זצ"ל התארח במשמר הים, וחילק הזמנות לחתונת בנו משה הי"ו, נכנסה אל הבית אשה אומללה וביקשה לראות את פני הרב. מראה האשה היה דוחה ביותר וקשה מאוד היה להביט בפניה, שהיו עקמות ומעוותות לחלוטין. אך בראות האשה האומללה את החיבה ואת החום שבהם התקבלה בבית הרב, וסיפרה לבני הבית כיצד הגיעה הלום. בקריית-אטא פגשה האשה במכרה, אשר סיפרה לה שבעלה סבל סגל נורא ברגליו וכל התרופות שנטל כדי להקלות את הכאבים לא עזרו לו. עד אשר הגיע האיש אל ביתו של הצדיק והתרפא לחלוטין. "אני מציעה לך", המשיכה המכרה, "לגשת אל רבי מסעוד, אולי יוכל להושיעך". אך לצערי, המשיכה האשה הזרה בסיפורה, נודע לי, שהרב עזב את ראש-פינה, ולא ידעתי להיכן עבר. יום אחד הלכתי אל מערת הקבורה של אליהו הנביא בחיפה. פרצתי על ציונו בבכי קורע לב וביקשתי את עזרתו בחוליי הנורא. עייפותי גברה, ותרדמה נפלה עליי. בחלומי שמעתי קול: "לכי לר' מסעוד, והוא ירפא אותך. הוא גר במשמר הים מספר 4". התעוררתי בבהלה, והכתובת הייתה חרותה במוחי בבהירות. מיד קמתי ובאתי לכאן...". נרגשים ונפעמים הכניסו בני הבית את האשה החולה אל חדרו של הצדיק, והוא כתב לה קמעות וברך אותה ברפואה שלמה. והנה, לא יאומן כי יסופר, כעבור חודש שבה האשה להודות לצדיק, והנה פניה הבריאו לחלוטין ונראו ללא דופי.

לעומת חולים אלו, שבאו אל הצדיק באמונה תמימה, הייתה אישה אחת, שראתה את החולים הרבים הבאים אל הצדיק, לועגת להם ומלגלת, על כך שהם נותנים מבטחם בצדיק ולא בתרופות. לימים עברה האישה להתגורר בשכנות עם אמו של הצדיק. יום אחד חשה ברע. כאבי ראש עזים תקפו אותה. היא פנתה לרופאים אך ללא הועיל. פנתה האישה אל אימו של הרב, שהייתה ידועה כמרפאה בצמחים, אך האם שלחה אותה אל בנה הצדיק. באה האישה אל ראש פינה, כשהיא מלאת בווה וחרטה, על שלעגה לצדיק מלפנים. אך רבי מסעוד קיבל אותה בסבר פנים יפות, ומצדקתו וענותנותו לא זכר לה את מעשיה וברך אותה לרפואה שלימה. ואכן, ימים אחדים לאחר ביקור בבית הרב, חלפו כל מכאוביה של האישה.

לאחר מספר שנים אירע אסון נוסף בביתה של האשה. פניה של הבת התעקמו והתעוותו לחלוטין ל"ע. לקחה האישה את בתה לטיפולים שונים, אך מאומה לא עזר. החליטה האישה להביא את בתה האומללה לצדיק. אולי גם אותה יושיע. התבונן הרב בבת ואמר: "בתך שיחקה במקום טומאה והבהילה באותו מקום. וזו הסיבה שהתעוותה". ומיד כתב לה קמע. כשסיים את כתיבתו, אמר לאם: "בעיצומה של מלאכת כתיבת הקמע ראיתי את רבי רפאל אלנקווה. לכן הדליקי מעתה ואילך נר לנשמת ר' רפאל". מסר הצדיק את הקמע לבת, והיא נרפאה לחלוטין בתוך מספר ימים.

אחד משכניו של הצדיק, אברהם שמו, סיפר פעם אחת מנפלאותיו של הצדיק והוסיף ואמר: "לולי ראיתי את הדברים בעיניי- לא הייתי מאמין". ומעשה שהיה כך היה. אותו איש התלווה פעם אל הצדיק, כשהלכו לעכו לצורך סידור עניין מסוים. לפתע, ראו התקהלות גדולה, והנה הבחינו שבמרכז ההתקהלות שוכב איש מתפתל מכאבים עזים. ניגש אליו הצדיק במומחיות, ומיד כשהציץ בפניו, ניכר היה, שהוא מבחין במהותה של הבעיה. חיש פתח את כפתורי חולצתו של האיש, צייר בעט עיגול קטן על בטנו, במקום הכאב, וחילק את העיגול למספר חלקים. על כל חלק רשם מילה או שתיים וסגר את החולצה. ברך בקול "רפואה שלמה" והמשיך בדרכו. לא חלפו דקות אחדות והאיש קם ממקומו, כאילו לא ארע דבר. כל כאביו נעלמו כלא היו. ביקש האיש להודות למיטיבו, אך הרב כבר המשיך בדרכו...

מעשה באדם בשם ז'קוב מקריית-ים, שחלה בשיתוק רח"ל. רגלו וידו היו כמתות, ופיו היה עקום ומעוות. הלה שכב בבית החולים ברעננה במשך 8 חודשים ל"ע. הזריקות, התרופות וכל הטיפולים למיניהם לא הועילו מאומה. ובינתיים, אשתו המסורה, אסתר, התרצצה בכל מיני מקומות אולי תשמע על רופא או משהו שיכול לעזור, עד שלבסוף הגיעה לבית הצדיק רבי מסעוד. הצדיק מסר לה לתת לבעלה תרופות, ומיד עם הטפולים החלו להרגיש שנויים, מידענו המשיך בתרופות, שהרב נתן לו ותוך 6 שבועות נתרפא לגמרי!

אישה המתגוררת בחיפה הייתה עקרה שנים רבות ולא זכתה לפרי בטן. היא נסתה לשאול בעצת הרופאים, אך כל הטיפולים וכל התרופות שנתנו לה, לא סייעו בידה. החליטה האישה לנסוע לביתו של רבי מסעוד, ושם בבכייה רבה סחה לרב על צרתה. ניחם אותה הרב וכתב לה קמע, ובתוך חודש ימים הרתה, לתדהמת הרופאים, וילדה כעבור תשעה חודשים בן בשעה טובה ומצלחת.

אם ראשונים כמלאכים- הרב המלוב"ן מסעוד יונה אדרעי זצ"ל

אישה אחת הייתה משלימה את הריונה, אך כאשר הגיע שעת הלידה, היו העוברים נולדים ללא רוח חיים ר"ל. מספר פעמים נשנה הדבר עד שהאישה קצה בחייה מרוב יגונה וסבלה. נסעה האישה אל ביתו של הרב וביקשה את ברכתו. נתן לה הצדיק תיקון, ומקץ שנה שבה האשה, שמחה ומאושרת ובזרועותיה זוג תאומים.

האדמו"ר הרב אברהם אביגדור נחום לנדא זצ"ל- נולד ב-י"א שבט ה'תרע"ז (1917) בפולין. כבר בילדותו ניכר כי לגדולות נוצר. בגיל אחת-עשרה עבר ללמוד בישיבת 'כתר תורה' בקראקא. כשהיה בן שלוש-עשרה שנים בלבד נכנס ללמוד בישיבת חכמי לובלין לאחר שנבחן על 300 דפי גפ"ת. באותה העת רבינו היה הבחור הצעיר ביותר בישיבה. השתתף בקבוצה מצומצמת של האריות שבחבורה אצל הרב מקוזה'גלוב זיע"א בסדר טהרות וכן שמע גם מהרב מזליחוב זיע"א עניינים בסודות התורה. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברח לויילנה. שהה שם מספר חודשים בחברת הרב יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק. בריחתו של רבינו מליטא למוסקבה היתה דרך רצופה ניסים. משם המשיך דרך לבנון וטורקיה עד שבשנת ה'תש"א (1941) הגיע לארץ ישראל. הוריו וכן רבים מבני משפחתו נספו בשואה הי"ד. בשנת ה'תש"ו (1946) לאחר נישואיו גר בשכונת 'שערי חסד' והיה מתלמידיו הקרובים של הרב מבריסק. כמו כן היה מקורב לגאון הרב דב בריש וויידנפלד שגר בסמיכות לביתו. תפילת שחרית בימות החול היתה אורכת כשלוש שעות. בשנת ה'תש"ח (1948) זקני חסידות סטריקוב הכתירו אותו כממשיך השושלת. הוא קבע את ביתו ואת מרכז החסידות בתל-אביב. מעולם לא ישב בתפילה ובקריאת התורה. בשבתות ובחגים עמד שעות על גבי שעות. מעולם לא היו אצלו סטנדר וכיסא. היה מניח את הסידור על גבי אדן החלון ועיניו היו זולגות דמעות בפסוקי דמזמרה עד שבסידור שלפניו נוצרו חורים. רק כאשר התקרב לגיל שבעים ונחלש מאוד הוא נאלץ להתיישב לסירוגין בתפילה.

הקים בית מדרש בבני-ברק. מוסדות אלו הצטרפו לבית המדרש הותיק של החסידות בירושלים שייסד האדמו"ר הזקן מסטריקוב בעת ביקורו בארץ ישראל. במשך כל שנות כהונתו התרחק מגינוני אדמו"רות. בשנת ה'תשמ"ו (1986) עבר לגור בבני ברק אליה העביר את מרכז החסידות. בשנת ה'תש"ן (1990) הקים את ישיבת 'קול יעקב סטריקוב' על שמו של אביו. ענוותן מופלא. שקידתו היתה עצומה. למרות שעבודת הקודש שלו היתה פנימית ביותר, תפילתו היתה בקול חוצב להבות. נפטר ב-ט"ז אלול ה'תשס"א (2001). חי כ-84 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. מכיוון שלא הותר צוואה בדבר ממלא מקומו והיו לרב שלוש בנות, רוב החסידים הכתירו לאדמו"ר את חתנו הצעיר רבי דוד ברנדר וחלק הכתירו את נכדו רבי יעקב דן שטרן שמנהיג את חצרו בירושלים.

אביו: האדמו"ר ר' יעקב יצחק דן מסטריקוב. **אימו:** מרת רויזא ביילא. **אשתו:** מרת חיה הדסה וידיסלבסקי (בת הרב מאיר וידיסלבסקי, מצאצאי החידושי הרי"מ. נישא בשנת ה'תש"ו 1946). **ילדיו:** שלוש בנות. **חתניו הגאונים:** ר' משה שמואל שטרן (בנו של הרב יצחק יהודה שטרן אב"ד ביליץ), ר' ישעיהו פרנקל-תאומים (רב בית המדרש קרקא בבני ברק), ר' דוד ברנדר (בנו של רבי שלום ברנדר, ראש ישיבת בעלז. נישא למרת מרים). **מרבתי:** סבו האדמו"ר הזקן מסטריקוב רבי אלימלך מנחם מנדל, אביו האדמו"ר ר' יעקב יצחק דן, ר' מנדל וקסלר הי"ד, מרן הגרי"ז מבריסק.

הרה"ח ר' יחיאל גיברשטיין ז"ל מקני חסידי סטריקוב סיפר בימי ה'שבעה' כי בשנת ה'תשל"א, כשהרבי עוד גר בת"א. הוא הגיע בצהרי יום שישי לבית מדרשו ברח' בורוכוב כדי להביא את המוצרים של הקידוש לשבת. הוא פתח את הדלת ולתדהמתו ראה את הרבי בכבודו ובעצמו שוטף את רצפת בית-המדרש.

באותם שנים כשביהמ"ד שכן ברחוב בורוכוב 8 בת"א היה בו מניין של תפילת שחרית מוקדם בכל בוקר. הרבי עצמו לא התפלל במניין זה אלא היה מתפלל יותר מאוחר, מכיוון שהיה מכין את עצמו שעות ארוכות לתפילה. למרות זאת הרב התייצב כל יום בשעה שש בבוקר וישב בביהמ"ד בשעת התפילה. כאשר היו קשיים להשלים את המניין, הרבי יוצא בעצמו לרחוב כדי לאסוף אנשים להשלמת המניין.

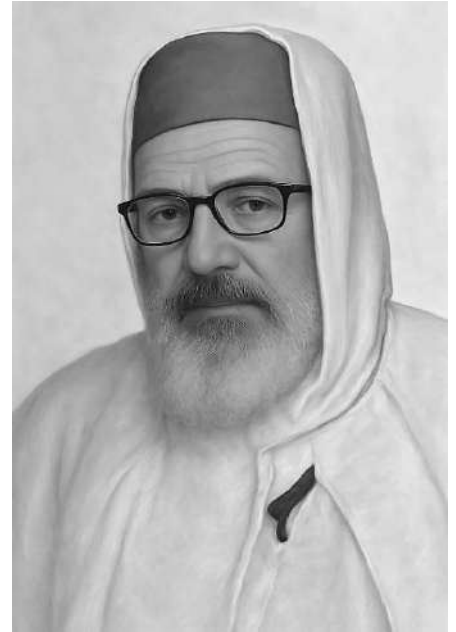
עד כעשר שנים לפני הסתלקותו היה ניתן לראות את הרב נוסע בתחבורה ציבורית ללא גבאים ומשמשים. תחנוני החסידים כי אין זה לפי כבודו נדחו על ידו בביטול. "כבוד?", תמה באוזניהם, "האמת זה מה שחשוב. כל השאר זה עולם הזה". השינוי חל רק בשנים האחרונות, כאשר החסידים החליטו להמתין לו עם רכב ולהסיע אותו ממקום למקום. הרבי הסכים לכך בלית ברירה.

פעם התווכחו בנוכחותו באיזה סברא, הרבי שמע והגיב על כך: "סברא זו כתובה ב'שער המלך'. חיפשו ולא מצאו, אולם הרבי בזכרונם המדהים ציטט להם את הדף המדויק בקונטרס פלוני, שם מביא את סברת ה'שער המלך'.

אחד מנכדיו סיפר שבתקופה האחרונה לחייו רבינו הוא (הנכד) למד בסוגיא דתמורה רבי עקיבא איגר ארוך וקשה. לצערו הוא לא הבין אותו בשום אופן. כשבא לסבא, רבינו שאל אותו כדרכו מה הוא לומד. הנכד ענה שהוא לא הבין את רע"א בסוגיא דתמורה. רבינו ענה לו שסוגיא זו למד בעיון לפני חמישים שנה, ותיכף התחיל לחשב בדעתו את כל הסוגיא במשך מספר דקות. לאחר מכן ביאר בטוב טעם את כל הסוגיא בע"פ גמרא, רש"י ותוספות עם הגרע"א, עד שהנכד הבין את הכל בצורה טובה.

אנשים היו נכנסים לבית מדרשו ומחפשים את הרבי במזרח של ביהמ"ד, אבל הרבי היה יושב בפינה בצד על ספסל. לפעמים היה מצטרף לשיעור שנמסר בין מנחה למערב לבעלי בתים במשנה ברורה או במשניות וכל זה בצורה טבעית ביותר. מעובד מתוך 'שחרית- העיתון הדיגיטלי היומי של הציבור החרדי' מכתבה לדמותו ב'המבשר' תורני כי תצא תשע"א מאת הרב יוסף סופר.

המקובל הרב יחיא שניאור זצ"ל - נולד בשנת תרס"ג (1903) בעיירה קסבי שבמרוקו. בנעוריו למד מפי חכם ר' מכלוף שרביט שהסמיך אותו כשוחט מומחה ורבינו קיבל את משרת שוחט העיירה. לאחר נישואיו עבר לבודניב. הסתופף עם משפחת אביחצירא והיה החברותא של המקובל ר' מאיר. כל חייו נהג בקדושה ובפרישות מהנאות העולם הזה. אכל בשר בשבתות בלבד. לאחר פטירת אביו, רבינו מיאן להתנחם והיה בצער גדול. ה'בבא סאלי' אמר לו: "מהיום אני כאביך וכל מחסורך עלי", ואכן רבינו גדל על ברכי הצדיק הבבא סאלי. מקובל עצום. עוד בצעירותו במרוקו סיפורי מופתים נקשרו אודותיו. רבים באו לקבל את ברכתו ועצותיו. תפילותיו היו עושות פרי. נהג לטבול בנהר גם בימי החורף הקשים.

בשנת ה'תש"י (1950) לערך עבר לגור בעיירה מישריה שבאג'יריה. שם שימש כשנתיים כרב המקום. לאחר מכן ה'בבא סאלי' הורה לו לעבור לעיר הוראן, ולייסד שם קהילה עבור יהודי מרוקו שהיגרו לשם באותו זמן. רבינו הקים שם בתי כנסת ומקוואות וכן מערכת כשרות. בשנת ה'תשכ"א (1961) עלה לארץ. למרות שקיבל הצעות רבות לשמש כרב במקומות שונים בארץ רבינו לא הסכים לעזוב את ירושלים. שנה לאחר מכן התמנה לשמש כרב שכונת מוסררה שבירושלים. ביתו שימש מקום עליה לרבים שבאו לקבל ברכתו. הירבה לעשות צדקה עם נזקקים. רבים פנו אליו ונושעו. חולים חשוכי מרפא התרפאו בדרך פלא ואף עקרות שבאו אל הצדיק נפקדו. בדרשותיו עורר את הרבים והשפיע עליהם רבות.

בליל שבת פרשת בהעלותך ה'תשכ"ה (1965) פרצה שריפה בבית שכניו והאש הגיעה גם לביתו של רבינו. כתוצאה מכך ביתו עלה באש יחד עם הספרייה המפוארת והענפה שהיתה לו. היו שם ספרים מימי מן השו"ע ועוד ספרים עתיקים. גם ספר חידושים על התורה שחיבר והיה מוכן לדפוס, וכן ספר תורה חדש. רבינו בעונותיו הרבה תלה זאת בעוונותיו והצדיק עליו את הדין. כעבור זמן התחזק, וחזר לכתוב את חידושיו עד שזכה להוציא לאור את ספרו 'יש מאין'. רוב חידושי תורתו שכתב עלו באש. נפטר ב-ט"ז אלול ה'תשנ"ד (1994), חי כ-91 שנים. בהלוויתו השתתפו אלפים מכל שכבות האוכלוסיה. ציונו בגבעת שאול בירושלים. הספידו אותו הצדיקים ר' שלום משאש והראשונים לציון רבי מרדכי אליהו ורבי אליהו בקשי דורון.

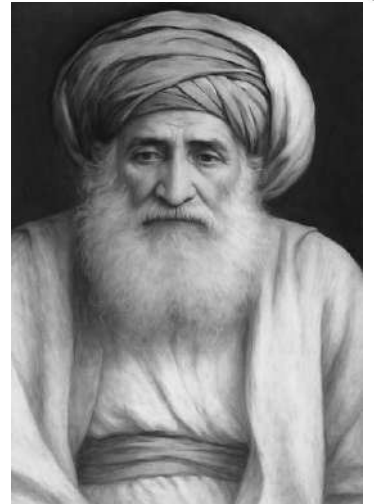
אביו: ר' מסעוד (הרב של קסבי ובודניב. שימש כמשגיח הישיבה בראשות רבי משה תורג'מן- הבבא סי ורבי ישראל אביחצירא- ה'בבא סאלי'). **אימו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת רוחמה. **בניו:** ר' פנחס (כיהן כרב בקהילות שבערים נונסי, ליאון ומרסיי ובסוף ימיו עלה לירושלים), ר' שלמה (רב 'בית עדה' בפריז), ר' מאיר, ר' שמעון (נפטר בחי' רבינו), ר' משה נסים, ר' מסעוד (ממלא מקום אביו ברבנות שכונת 'מורשה'), ר' מכלוף. **מרביתו:** חכם ר' מכלוף שרביט, המקובל הרב ישראל אביחצירא (הבבא סאלי), המקובל הרב יחיא אדהאן (רבו בחסידות וקבלה, נכדו של רבי יעקב אביחצירא). **חברותא:** המקובל ר' מאיר אביחצירא (הבבא מאיר). **מספריו:** **יש מאין** - ג' חלקים: חלק א' - חידושים על התורה ומדרשי חז"ל, חלק ב' - דרשות וחידושים על תהילים. חלק ג' - שו"ת, דרשות על מאמרי חז"ל ופירושים על התנ"ך.

מעשה שהיה באחת השבתות הראשונות של רבינו בארץ. יהודי השכונה התלוננו בפני רבינו אודות אחד אשר בכל שבת קודש יוצא מביתו עם עגלה טעונה בסיגריות וגרעינים, ומוכר ברחובה המרכזי של השכונה. בצאת השבת הרב הלך יחד עם שני גבאים להוכיחו על חילול השבת. אשתו ששכבה במיטה קראה לבעלה: "כנס לבית ואל תשמע לרב!". הרב שאל אותה: "מדוע את מתערבת?". האישה ענתה בחוצפה: "לך מפה, אנחנו נמשיך למכור בכל שבת!". הרב אמר לה: "תשכבי ולא תקומי". הגזירה יצאה מפי השליט. למחרת הודיעו לרב שאשתו של המוכר נפטרה בשנתה. מאז נודע עוצם גדולתו והכל היו זהירים בכבודו.

בערוב ימיו הרופאים ציוו על רבינו ללכת כל יום מעט ברגליו כדי לחלץ את עצמותיו. פעם אחת הלך איתו יהודה. בעודם מהלכים, לפתע רבינו קפץ ממקומו מהמדרכה לכביש. האיש נבהל ורץ לראות מה קרה עם רבינו. הצדיק אמר לו: "איך אתה לא מבחין במאמר חז"ל: 'אחרי ארי ולא אחרי אישה'?" כך זאת היה כאשר רבינו כבר היה בגיל גבוהות, סגי נהור בעין אחת וראשו עטוף כדך החכמים כדי שלא יביט לצדדים ועל עיניו משקפיים כהות. עם כל זאת חשש.

הרשל"צ מן רבי מרדכי אליהו ציין את גדלותו של רבינו בתורה וביראה, ואת הענוה המופלגת שאפיינה אותו, והביא דוגמא לדבר: כאשר סיפרו לרבינו כי ברכתיו עשו פרי, היה אומר בענוה שאין זה בזכותו אלא בזכות רבו ה'בבא סאלי'.

הרב עבדאללה (עובדיה) סומך זצ"ל הידוע בכינויו "**אסתאי**" שפירושו "**ראש החכמים**": נולד בבגדד שבבגדד בשנת ה'תקע"ד (1813). **מגדולי חכמי בבל**. כשהיה בן עשרים שנים בלבד, קיבץ סביבו קבוצה של אברכים והחל ללמדם בעצמו ש"ס ופוסקים, כאשר הוא דואג לכל מחסורם ופרנסתם על חשבונם. תוך זמן קצר, מספר תלמידי הישיבה עלה והגיע למאות. כאן בא לעזרתו ר' יחזקאל מנשה שהיה מעשירי בגדד ועזר לרב להקים את בית המדרש "אבו מנשה" ואח"כ את הישיבה "מדרש בית זלכה".

כעשרים שנה לאחר יסוד הישיבה נמנו בה שלושים ראשי ישיבות שכל אחד מהם עמד בראש ישיבה קטנה, ומעל כולם הגאון ר' עבדללה. שמם הטוב של הישיבות הגיעו לכל הארצות, וממקומות רחוקים כגון: הודו, כורדיסטאן ופרס שלחו את בניהם ללמוד בבית-המדרש עד שמלאו את כרסם בש"ס ופוסקים. ביתו של הרב היה פתוח לכולם, האיר פנים. עסק בצדקה ובתמיכה בעניים. תיקן תקנות רבות. **והיה מוחזק גם בעיני התושבים המוסלמים כאיש אלוהים קדוש ונורא. רב, מחבר וראש ישיבה. הפוסק החשוב ביותר בזמנו בבבל. עסק בתורה והקדיש את כל עתותיו להרבצת תורה.** נפטר בליל שבת קודש י"ז באלול בשנת ה'תרמ"ז (1889), חי כ-76 שנים.

אביו: ר' אברהם (מרבני העדה). זכה שתורה וגדולה התאחדו על שולחנו וזכה לעושר רב. מכספו פיזר לאביונים ותמך במיוחד בתלמידי חכמים. שישה בנים ושמונה בנות נולדו לו, נודעו במעשיהם הטובים כרודפי צדקה וחסד, **אולם המיוחד מכל בניו היה הבן ר' עבדללה. רבו:** ר' יעקב בר יוסף הרופא (מגדולי הדיינים בבגדד). **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו מני (רבה של חברון), ר' יוסף חיים (בן-איש-חי). ר' יהודה פתיה. ר' נסים הלוי. ר' יחזקאל מוצפי. ר' ששון הלוי. ר' אלישע דנגור. ר' אברהם הלל. ר' עזרא דנגור. ר' שמעון אגסי. ר' יעקב חיים סופר. ועוד גאוני עולם. **מספריו:** **יזבחי צדק** - שו"ע יורה דעה **יקיבוץ חכמים** **יעץ השדה יחזון למועד** ועוד רבים

באחד המקרים יהודי התאסלם ולאחר מכן העליל עלילת שווא על יהודי אחר ותבע אותו למשפט. היהודי נשבע ויצא זכאי בדינו וזאת משום שידעו השופטים כי אצל היהודים אין דבר חמור יותר משבועת שקר. בראות המומר זאת, חמתו בערה בו והוא הלך למושל המוסלמי ואמר: "דע לך, אדוני המושל. **אין כל ערך לשבועתיהם של היהודים, שכן ביום המקודש ביותר שהוא יום הכיפורים, הם מבטלים את כל השבועות שישבעו,**" וכדי להוכיח את צדקתו, פתח את המחזור בתפילת "כל נדרי".

כיוון ששמע המושל כך, ציווה להביא לפניו את רבם של היהודים כדי שייתן הסבר לכך. לצורך זאת, נשלחו שלושה שוטרים בפקודת המושל. הם הגיעו לבית-המדרש "בית זלכה" ופנו בשאלה לאחד התלמידים: "היכן יושב הרב?". התלמיד הצביע על אחד החדרים בו ישב ר' עבדללה סומך עם תלמידיו ולימדם. שלושת השוטרים עמדו בפתח החדר, אולם מראהו של הרב הבהיקו כאור הרקיע. **השוטרים לא ההינו לגשת אל הרב ולבסוף שבו על עקבותם כעומת שבאו.** הם ניגשו למושל ואמרו לו כי **רב היהודים אינו ילוד אשה והוא מלאך ה', ואין הם יכולים להביאו.** המושל נזף בהם קשות ושלח שלושה שוטרים אחרים להביא את הרב.

שלושת השוטרים האחרים אף הם לא העיזו להכנס אל הרב. הם כתבו על פתק כי המושל מבקש ממנו להתייצב לפניו ושלחו את הפתק באמצעות אחד התלמידים. הרב יצא מבית-המדרש לכיוון ביתו של המושל. בראותם זאת, כל חכמי הישיבה התלוו לרב. וכל מקום בו הרב עבר, הצטרפו יהודים רבים. עד מהרה השתרכה אחרי הרב שיירה רבת משתתפים של אלפי אנשים. **כאשר המושל הציץ מחלונו, הוא נדהם לראות את כל הצועדים אחרי רבם, ולמראה קלסתרו של הרב, רעד וחלחלה אחז בו.**

כשנכנס הרב אל המושל, המושל התנצל בפניו על שהטריחו לגשת אליו. בנוסף, התבייש לשאול את הרב ובמקום זאת פנה לאחד התלמידים וביקש ממנו להסביר לו את פשר התפילה ביום הכיפורים. התלמיד הסביר בטוב טעם כי הביטול יכול לחול רק על שבועה בשגגה וגם לא על ענייני ממונות בין אדם לחברו. **מאותו יום הפך המושל למעריצו הגדול של ר' עבדללה.**

בשנת ה'תרמ"ז (1889) פרצה מגפה הגורמת לאדם להקיא על לצאת נשמתו. מגפה זו לא פסחה על ר' עבדללה סומך ובליל שבת קודש י"ח באלול הרב השיב את נשמתו לבוראו. מאחר והמגפה עוד השתוללה, נאסר ע"י הממשלה לקבור את הרב ליד קברות אבותיו. יחד עם זאת, המושל התיר לקבורו בחצר "הושוע כהן גדול" (במקום זה היה גם ציונו של הרב יעקב הרופא, רבו המובהק של ר' עבדללה) ואף נתן רישיון בכתב על כך. כל יהודי בגדד ליוו את רבם בדרכו האחרונה כשהם ממררים בבכי רב.

לפתע, הופיעה קבוצת מוסלמים כשבראשם מנהיגם צורר היהודים בשם "זיבג" שהיה המוכתר של המחוז ודרשו מן היהודים להסתלק מן המקום. גם כשהראו את הרשיון המיוחד שקיבלו מאת המושל, לא נרגעו המוסלמים והחלו מכים את היהודים עד זוב דם. בינתיים, טיפסו שישה יהודים אמיצי לב מעל החומה הגבוהה שהקימה את חצר "הושוע כהן גדול" וקברו את רבם. המוכתר "זיבג" הפיץ עלילת רשע בה טען כי היהודים היכו את המוסלמים וחיללו את דתם. המושל, שהוא בעצמו נתן את הרשיון לקבור את הרב, התכחש בראותו את כל המהומה ואף הגדיל לעשות וציווה לאסור את ראשי הקהל. ההמון המוסלמי, בראותם כי הותרה הרצועה, **החלו להתנפל על בתי היהודים תוך כדי שהם חומסים ובוזזים מכל הבא ליד.** בסופו של דבר, רבני בגדד הריצו מברקים מן העיר הסמוכה (וזאת משום שהמושל שם ידו על כל המברקים שנשלחו מבגדד) אל קהילות ישראל בכל הארצות בכדי שיפעילו את כל הקשרים להפסקת ההתעללות. ממשלת בריטניה שלחה התראה חריפה לשולטן "עבד אל-חמיד" ואף איימה כי אם לא תופסק מיד ההתעללות ביהודים תאלץ בריטניה להפעיל כח צבאי.

האיום פעל ולאחר חקירה מקיפה הודח המושל ממשרתו, אולם במקביל כדי להרגיע את חמת ההמון המוסלמי, יצאה הוראה כי יש להעביר את הרב מקברו לבית-העלמין שליד בגדד. כשפתחו את הקבר, כולם נדהמו לראות כי גופו הקדוש היה שלם ונקי כביום הטמנתו על אף שעברו כ-84 ימים מאז. באותו מעמד, ראש הצבא המוסלמי ירד מעל סוסו ופקד על כולם ללוות את הרב רגלי. מסע ההלוויה נמשך שעה ארוכה כשהכל משיחים במאורע המופלא. **רבים מהמוסלמים שהיו עדים למחזה-התגיון.**

הגאון הרב יהודה ליווא זצ"ל הידוע בכינויו **המהר"ל מפראג**: נולד בשנת ה'תר"פ (1520) בפוזנא שבפולין לאחר שמשפחתו היגרה מאשכנז. היה הצעיר במשפחה של ארבעה בנים. כשגדל נסע ללמוד בישיבות בפולין. בשנת ה'שי"ג (1553) התמנה כאב בית דין בניקלשבורג וכתבן של כל קהילות מוראביה, שם כיהן כ-20 שנה. בשנת ה'של"ג (1573) עזב את הרבנות ועבר להתגורר בפראג ללא כל תפקיד רבני. בשנת ה'שמ"ג (1583) עבר רבינו לפוזנא וכיהן בה כרב ארבע שנים. בשנת ה'שמ"ח (1588) חזר לפראג ועל אף שלא היה בעל תואר רשמי, נחשב למנהיגם של יהודי פראג. בשנת ה'שנ"ב (1592) שב לפוזנא ובה כיהן כרבה של פולין. בשנת ה'שנ"ט (1597) חזר לפראג כאב"ד ורבה של פראג. מגדולי ההוגים בישראל. עסק גם בקבלה ובצירופי שמות. סיפור הגולם המונח בביהכ"נ הישן בפראג, מיוחס לו. נפטר ב-י"ח אלול ה'שס"ט (1609). חי כ-89 שנים. ציונו בפראג.

אביו: ר' בצלאל מוורמייזא. אשתו: מרת פרל (בת ר' שמואל שמעלקא רייך). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יום טוב ליפמן הלר (תוספת יום טוב), ר' דוד גנז, ר' אליהו לואנץ, ר' שלמה אפרים מלונטשיץ (מח"ס כלי יקר). **ילדיו:** בן אחד ושש בנות. בנו, הגאון ר' בצלאל (חברו של הרמ"א והם למדו יחד אצל ר' שלום שכנא הרב בלובלין). **מחתניו:** הגאון ר' יצחק כ"ץ (היה נשוי לשתי בנותיו. בתחילה למרת לאה ולאחר שנפטרה נישא למרת פייגלה. שימש כאב"ד בניקלשבורג). **מספריו:** **גור אריה**- פירוש על רש"י **יגברות ה'**- פירוש על הגדה **ידרוש לשבת שובה** **ידרך חיים**- על פרקי אבות **ידרוש לשבת הגדול** **ידרוש על תורה ועבודה** **יפסק על עגונה** **ינתיבות עולם**-מוסר ומידות **יבאר הגולה**- אגדות התלמוד **ינצח ישראל**- גלות וגאולה **יתפארת ישראל**-מעלת התורה **יאור חדש**- מעלת התורה **ינר מצווה**- על חנוכה.

אימו, שהיתה מעוברת עם המהר"ל נעשה לה נס כאשר עגלון גוי שראה אותה **החליט לרמוס אותה ואת עובריה**. הוא החל ברכיבה מטורפת לעברה. לרוע מזלה, השביל היה צר. היא נלחצה לעבר אחד הקירות כאשר פניה מופנות לקיר. **נעשה לה נס ונוצר כמין שקע בקיר** ויכלה להצמד לקיר כאשר ביטנה בתוך השקע. עד היום ניתן לראות את הקיר עם השקע.

באותה תקופה, הגויים היו מעלילים על היהודים שמכנים מצה שמורה בפסח עם דם נוצרי. עלילות המוכרות גם כיום בשם 'עלילת דם'. מטרת הגויים היתה לפרוע ביהודים פרעות. לשדוד את כספם, להתנכל ולהורגם. הם ניסו שוב ושוב להעליל על היהודים. אם באמצעות לקיחת גווית גוי, והשלכתו בחצרו של רב היהודים והכנסת בקבוקים המכילים את דם ההרוג בתוך בית-הכנסת ואם בשיטות אחרות מגוונות.

לידתו של המהר"ל מפראג הצילה את הקהילה מעלילת דם. אמו, היתה מעוברת. והנה, בליל-הסדר, חשה אמו בציצים. מיד רצו כל בני הבית **בכדי לקרוא למיילדת**. תוך כדי מרוצתם, הבחינו בהם שני גויים אשר רצו להשליך לביתו של אביו, גווית גוי ולהעליל כי יד היהודים היתה במעל.

כשראו קבוצת יהודים הרצה לעברם, חששו כי הבחינו בהם. ולכן הם החלו לרוץ לכיוון השני. בני הבית רצו לכיוון המיילדת. והגויים, בורחים מהם. לאחר ששני הגויים הגיעו לפינת הרחוב, לפתע, שני שוטרים הבחינו במרוצתם וצויו עליהם לעצור. לאחר שנעצרו, נשאלו: "מה יש באמתחתכם?" **בירור קצר העלה כי בתוך חזיר שחוט הוכנס גווית נער שמת אך לפני מספר ימים**. למחרת, כשהתגלה מעשה הנס הגדול בזכות אותו עולל, הכתירו אותו ואמרו שהוא יציל את היהודים מן הפרעות של הגויים.

כשגדל המהר"ל, הבין כי בדרך טבע לא יוכלו לגבור על עלילות הדם. כומר אכזרי בשם טדאוס היה ידוע בשנאתו העזה כלפי היהודים ועלילות הדם הם פרי מעללו. לפיכך, עשה תענית חלום. התשובה היתה כי **עליו ליצור גולם והוא שיושיע את עם ישראל**. והנה, בלילה אחד. קרא הוא ולעוד שני תלמידיו. הם הלכו לתוך מעבה היער. שם צר הרב צורת גולם מן האדמה והחל מקיפו מספר פעמים.

המעשה נשנה שוב ושוב כאשר בכל פעם תלמיד אחר היה מקיף את הגולם **ובשימוש בקבלה מעשית החל הגולם להעלות קרומ וגידים**. בסיום התהליך, הגולם קם על רגליו כאחד האדם. צורתו הטילה חשש בקרב העיירה, הוא היה ענק, צורתו מוזרה, ולא שוחח כלל. ובאמת, הגולם הציל לא אחת את עם ישראל מעלילות דם.

בתקופת המהר"ל התעורר באזורו גל של עלילות דם כנגד היהודים, שהעמיד אותם בפני סכנת גירוש. המהר"ל התייצב מול גל זה והתווכח עם כמרים על שקריות ההאשמות. **על פי הספר נפלאות המהר"ל**, נערך ויכוח בכתב עם ארבע מאות כמרים. בסופו של דבר קיבל הקיסר את דעתו, ושלל את הטענה שיהודים מכינים את מצות הפסח שלהם מדם אנושי.

לאחר המעשה בו הכומר טדאוס הרשע ניסה להעליל עלילת דם ונתפס בשיקרו הודות ליוסלי הגולם (הכומר לקח נער גוי ושילם לאמו במיטב כספו. לאחר מכן שחט את הגוי והטמינו. לאחר מכן שילם לגוי שיעליל שראה את הרב חוטף את הנער ושוחטו. הרב נלקח למאסר אולם הוא הספיק לשלוח את הגולם לחפש את הגויה ולהחביאה במקום אחר. הכומר היה הראשון בצוות החיפוש למציאת הגויה, אולם בהגיעו למקום הטמנת הגויה נכונה לו הפתעה, הגויה נעלמה. כאשר החלה החקירה והתגלו סתירות, **העד נשבר והודה כי יד הכומר היתה במעל והכומר שיחד אותו בשלמונים רבים לצורך מתן העדות**. ובסיכומו של עניין, נגזר על הכומר המתועב גזר דין מוות). לאחר מכן, היה רווחה לעם ישראל.

לאחר מכן, המהר"ל ביטל את הגולם מחיותו. לפי המסופר נותרו שרידי גופו מונחים בעליית הגג של בית הכנסת עד ימינו. ואף אחד לא יכול לעלות לעלייה ולא להנזק. ביטולו של הגולם נעשה באופן הבא: על מצחו של הגולם היו חקוקות האותיות "**אמת**", וביטול חיותו בוצעה על ידי הוצאת האות א' (שהוא אלופו של עולם- הכוונה לקב"ה הנותן חיות) וכך שהכיתוב הפך ל"**מת**".

המקובל הגאון הרב משולם שרגא פייבוש היילפרין זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ע (1809) בברזאן. דור עשירי לרבינו המהרש"ל, ובן אחר בן לרבינו אלחנן מבעלי התוספות. אימו ע"ה היתה מצאצאי הרה"ק רבי משולם פייבוש מזברז (מח"ס 'יושר דברי אמת'). כבר כשהיה צעיר לימים הפליא את כל רואיו בתפיסתו המהירה ובכח זכרונו העצום. בור סוד שאינו מאבד טיפה. שקידתו והתמדתו היו לשם דבר. הוא עשה חיל בלימודיו ועלה מעלה מעלה במעלות התורה והיראה. כשהיה נער נהג בפרישות ובחסידות. לאחר נישואיו המשיך לשבת באהלה של תורה, כשהוא מוסיף התמדה על התמדתו ופרישות על פרישותו. לאחר שמלאו לו עשרים שנים, ולאחר שמילא את כריסו בש"ס ופוסקים, אביו התחיל ללמדו קבלה. תוך זמן קצר רכש בקיאות עצומה בזוה"ק ובכתבי האריז"ל. הזוהר הקדוש וכן שמונת השערים ושאר כתבי האריז"ל היו שגורים על לשונו, ובהם הגה יומם ולילה.

לאחר פטירת אשתו, נישא בשנית וגר מספר שנים סמוך לשולחן חותנו ברופשיץ. בשנת ה'תר"ה (1844) לאחר פטירת אביו, התחיל לשמש ברבנות בברזאן. אולם, קמו לו מתנגדים - בעיקר נגדי הקהילה. הם הצליחו להורידו מכסא הרבנות. רבינו נשאר שם והמשיך להנהיג את עדת החסידים. לאחר זמן חזר למקומו ברבנות בברזאן. כל עבודתו הקדושה של רבינו היתה בהסתר ולימוד התורה היה ללא פניות. עורר פעמים רבות את תלמידיו ושומעי לקחו אודות מעלותיה העצומות של מצות הצדקה. כל עני ובעל מכאוב היה הולך לבית הרב ויוצא עם נדבה הגונה. היה מפרש חומש מממונו ומחלק לעניים. האיר פנים לכל אדם. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-י"ט אלול ה'תרל"ו (1876). חי כ-67 שנים. ציונו בברזאן. בנו, רבי אברהם זרח אריה יהודה ליבוש, מילא את מקום אביו.

אביו: הגאון המקובל ר' נפתלי הירץ (אב"ד ברזאן. היה מהחבורה הקדושה של ה'חוצה מלובלין'). **נשותיו:** מרת חיה לאה ליפשיץ (זיווג ראשון - בת הגה"ק ר' חיים ליפשיץ אב"ד בורקא). מרת חנה (זיווג שני - בת הרה"ק רבי אשר ישעיה רובין מרופשיץ). **מרבותיו:** אביו, הגאון ר' נפתלי הירץ, האדמו"ר ר' אשר ישעיה רובין מרופשיץ (מח"ס 'אור ישע'), האדמו"ר מרן רבי שלום רוקח מבעלזא, הרה"ק רבי אריה לייב ליפשיץ מווישניצא (אריה דבי עילאי), הגה"ק ר' אברהם דוד מבוטשאטש (מח"ס 'דעת קדושים'), הרה"ק ר' שמעון ליקובר מירוסלב, הרה"ק ר' יהודה צבי הירש אייכנשטיין מראזלא, הרה"ק ר' מאיר לייפר מפרמישלאן, ור' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' חנניה יוסף, מרת טשארני (נישאה לר' יעקב יעקבא היילפרין אב"ד סוקוליבקה, מח"ס 'יעקב לחוק' על חוק לישראל). **ילדיו (מזיווג שני):** רבי ישעיה אשר (נפטר כבן 18 שנים בלבד) ורבי אברהם זרח אריה יהודה ליבוש. **מספריו:** ישפת אמת - חידושי תורתו.

בהקדמה לספר 'אמרי יהודה' סיפר בנו, הגאון רבי אברהם זרח אריה יהודה ליבוש: "בשנת ה'תרכ"ז ליל יוה"כ אחר חזרת הספרים לארון הקודש עמד אבי ומורי על רגליו, ופתח ואמר ברוב בכה: 'למען יזמך קבד ולא ידם ה' אלקי לעולם אודך' (תהילים ל, יג). יש ב' בחינות שבהם מודים ומשבחים לקב"ה: האחת על הטובה, בעת שהקב"ה משפיע חסדים טובים לאדם בעושר וכבוד, אז ההודאה והברכה לקב"ה מרוב טוב, והשניה על הרעה ח"ו ביסורים של אהבה שהוא מיתת בני רחמנא ליצלן, ובכל מה דעביד רחמנא לטב עביד וצריך האדם לקבל באהבה ודום לה' וכמו שנאמר באהרון: 'יָדָם אֶהְרֹן' (ויקרא י, ג) - שלא הרחרח אחר מידותיו של הקב"ה וקיבל הכל באהבה ושמחה". רבינו הוסיף ואמר: "**מכה אחת עוד נוכל לסבול. אבל לא שתיים, לשני מכות אין לנו כוח**". בשעה שאמר את הדברים לא הבינו החסידים כוונת ופשר דבריו ולמה ירמזו דבריו ומדוע הזכיר את אהרון על פטירת שני בניו ואמר שרק מכה אחת נוכל לסבול.

כעבור מספר חודשים, ביום א' של חנוכה, שני בניו חלו: הגאון ר' ישעיה אשר והגאון ר' ליבוש. שניהם חלו במחלה קשה ומסוכנת רח"ל והגיעו עד שערי מוות. לבסוף נפטר בנו ר' ישעיה אשר אחיו, ר' ליבוש כתב עליו - 'אחי הגדול ירא ה' מו"ה ישעיה אשר ז"ל שהיה בן שמונה-עשרה שנים ונפטר ב-ח"ו טבת ד'תרכ"ז', ובנו רבי ליבוש התרפא ב"ה לגמרי ממחלתו ועוד האריך לאחר מכן לחיות עוד שנים ארוכות. אז ראו הכל בחוש כי דברי רבינו נאמרו ברוח הקודש בליל יוה"כ לאחר שחזה את אשר יארע לשני בניו הקדושים לאחר זמן, והקדים רפואה למכה בתפילה שעשתה מחצה.

לפני פטירתו, קרא לבנו וציווה עליו כי כמו שבחיי חיותו הידר מאוד במצוות הכנסת אורחים וביתו היה תמיד פתוח לרווחה, כך רצונו שגם אחרי מותו פתח האוהל שעל ציון קברו יהיה פתוח בכל עת ולא ינעלו אותו. בנו הקפיד מאוד לקיים את צוואת אביו בכל עת. למרות ששומר בית החיים היה בא אליו בטענות שלכבוד הצדיק הוא דורש שהאוהל יהיה סגור על מנעול ובריוח כדי שרועי הסביבה לא ינהגו במקום מנהג ביזיון, עם כל זה לא הסכים שינעל את השער והשגיח שתמיד יהיה פתוח לרווחה לכל מי שרוצה, כרצון אביו הקדוש.

פעם כשנכנס בבוקר לבית המדרש, סיפר למקורביו כי פלא הוא בעיניו שאביו הקדוש התגלה אליו בחלום ופנה אליו בתרעומות על אשר לא הטיב להשגיח שלא ישימו מנעול על אוהל קברו. יום קודם לכן השומר התקין מנעול על הפתח, ואיש אחד שרצה להיכנס לשם נמנע מזה. רק יצאו הדברים מפיו ואחד מהנוכחים נפל והתעלף. לאחר שהעירו והשיבו את נפשו סיפר בהתרגשות שאצלו קרה הסיפור. מנהג קבוע לו ביום הזיכרון של הוריו, כשבא להשתטח על קברם ולהדליק נרות, הוא ניגש אחר כך להשתטח גם על ציונו של רבינו ומדליק שם כמה נרות. אתמול חל היארציט של אביו ובא כמנהגו לבית החיים. כשרצה להיכנס לאוהל, מצא אותו נעול.

מכיוון שהיה עייף ויגע, התעצל לטרוח וללכת לבקש מפתח בעיר ולשוב לאחר מכן אל האוהל. הוא ביטל ממנהגו ולא הדליק נרות על ציון הצדיק. לאחר מכן התברר שהשומר התקין מנעול בלי רשות והסכמה. היה זה פלא לעיני כל עד כמה צדיקים יודעים מה קורה בעולם הזה ורוצים בהמשך קיום מצוות ומעשים טובים.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים